

Tiranë, më _____._____.2021

A N K I M

ANKUES: **Partia Demokratike e Shqipërisë**, me seli në adresën: Blv. Zhan d'Ark, Nr. 11, Tiranë, përfaqësuar nga Sekretari për Cështjet Zgjedhore **Ivi KASO**, me adresë email-i: ivikaso@gmail.com dhe nr.cel: (+355) 682077 094.

OBJEKTI:

1. Kundërshtimi i Vendimit Nr. 346, datë 04.05.2021 “Për miratimin e Tabelës Përmbledhëse për Rezultatit në zonën zgjedhore Qarku Korçë, për subjektet zgjedhore dhe për kandidatët për deputet, në zgjedhjet për Kuvendin e Shqipërisë të datës 25 prill 2021”.
2. Pavlefshmëria e zgjedhjeve të zhvilluara në datën 25.04.2021 në zonën zgjedhore Qarku Korçë.
3. Urdhërimin e përsëritjes së zgjedhjeve për Kuvendin e Shqipërisë në të gjithë zonën zgjedhore Qarku Korçë në periudhën më të afërt zgjedhore.

BAZA LIGJORE: Nenet 1, 18, 35, 45 dhe 64 të Kushtetutës së Shqipërisë;
Nenet 8 dhe neni 3, Protokoli 1 i Konventës Evropiane të të Drejtave të Njeriut;
Pikat 27 dhe 49 të Kodit të Praktikës së Mirë në Cështjet Zgjedhore;
Nenet 12, pika 4; 21, pika 1; 33, gërma “ë”; 91; 92; 98, pika 4; 106, pika 1; 113, pika 1; 116, pikat 6/7; 116/1, pika 5; 117, pika 2/3/4; 118, pika 1/2; 122, pika 2/5; 123, pika 4; 123/1, pikat 1 dhe 2; 124, pikat 1 dhe 3; 143, pika 1, gërmat “ç” dhe “d”; 160, pika 1, gërma “a” dhe 2; 161, pika 1 të Kodit Zgjedhor;
Nenet 6 dhe 7 të Ligjit Nr. 9887, datë 10.03.2008 “Për Mbrojtjen e të Dhënave Personale”;
Nenet 3 dhe 6 të Vendimit Nr. 9, datë 24.12.2020 të KQZ-së.

DREJTUAR: **Komisioni i Ankimeve dhe Sanksioneve**
KOMISIONI QËNDROR I ZGJEDHJEVE

Të Nderuar,

Në datën 04.05.2021, kemi marrë dijeni për Vendimin Nr. 346, datë 04.05.2021 “Për miratimin e Tabelës Përmbledhëse për Rezultatit në zonën zgjedhore Qarku Korçë, për subjektet zgjedhore dhe për kandidatët për deputet, në zgjedhjet për Kuvendin e Shqipërisë të datës 25 prill 2021” të Komisionerit Shtetëror të Zgjedhjeve. Duke mos qenë dakord me këtë vendim, për shkak se vlerësojmë se gjatë procesit zgjedhor prej të cilit ka dalë ky vendim kanë ndodhur shkelje të ligjit, të cilat kanë cënuar rëndë procesin zgjedhor, si dhe tërësia e shkeljeve të ligjit, të ndodhura në këtë zonë zgjedhore ka cënuar procesin zgjedhor në një masë të tillë, që ka ndikuar në ndarjen e mandateve, sic do të provohen gjatë hetimit administrativ, po parashtrojmë këtë ankim me faktet, dispozitat ligjore dhe arsyetimin ligjor, si më poshtë:

I. RRETHANAT E ÇËSHTJES

1. Në datën 25.04.2021, u zhvilluan zgjedhjet për Kuvendin e Shqipërisë. Në zonën zgjedhore Korçë morën pjesë në zgjedhje 131.198 votues ose 46.14%. Në datën 26 dhe 27 Prill, u krye numërimi i votave për subjektet zgjedhore, gjatë të cilit u konstatuan 123.812 fletë të vlefshme dhe 7375 fletë të pavlefshme ose 5.62%.
2. Mandatet në këtë zonë zgjedhore u ndanë, si vijon: PS 6 mandate dhe PD 5 mandate. Diferenca ndërmjet votave të subjektit zgjedhor PS për mandatin e fundit me subjektin zgjedhor LSI ishte 1598 vota ose 5777 më pak vota se numri i votave të pavlefshme, ndërsa me subjektin zgjedhor PD-AN diferenca ishte 1678 vota ose 5697 më pak vota se numri i votave të pavlefshme.
3. Në datën 04.05.2021, me vendimin Nr. 346, Komisioneri Shtetëror i Zgjedhjeve vendosi miratimin e Tabelës Përmbledhëse të Rezultatit në zonën zgjedhore Qarku Korçë, për subjektet zgjedhore dhe kandidatët për deputetë, në zgjedhjet për Kuvendin e Shqipërisë të datës 25 Prill 2021.
4. Duke qenë se jemi të bindur, bazuar në prova dhe fakte të pakundërshtueshme, se periudha para dhe zgjedhore u shoqërua me shkelje të ligjit, të cilat cënuan rëndë procesin zgjedhor në një masë të tillë që ndikoi drejtpërdrejtë në ndarjen e mandave, në vijim do të parashtrojmë faktet që mbështesin këtë pretendim:

A. **Blerja e votës dhe përdorimi i personave me precedentë të tmerrshëm kriminalë (12 prova):**

5. Partia Socialiste kishte caktuar si kandidate për deputete në Bashkinë e Pogradecit Znj. Blerina Gjylameti, e cila aktualisht është deputete e Kuvendit të Shqipërisë, e zgjedhur në Qarkun e Tiranës **(Prova Nr. 1)**. Në fushatën e Blerina Gjylameti është përfshirë edhe një shtetas me rekorde të theksuara kriminale që ka lidhje me krimin e organizuar, e më konkretisht shtetasi Denis Dylber Blaceri, i dënuar për vepra penale në fushën e lëndëve narkotike dhe substancave psikotrope. Edhe babai i këtij shtetasi rezulton të jetë dënuar në vitin 1997 **(Prova Nr. 2)**. Shtetasi **Denis Blaceri** është ortak i shoqërisë “Pojska Trans” shpk, dhe falë angazhimit të tij partiak nuk ndëshkohet për aktivitetet abuzuese që bën përmes shoqërisë, duke abuzuar me licensën e transportit të udhëtarëve **(Prova Nr. 3)**. Blerina Gjylameti është përfshirë edhe në skemën e blerjes së votave përmes dhënies së ndihmave apo dhuratave në familjet në nevojë në zonën në të cilën ajo kandidonte **(Prova Nr. 4)**. Në të tilla veprime është përfshirë edhe kryetari i Bashkisë Pogradec, shtetasi Ilir Xhakolli **(Prova Nr. 5)**. Shtetasit Blerina Gjylameti dhe Denis Blaceri janë kallëzuar penalisht në Prokurorinë e Rrethit Pogradec, më datë 02.04.2021, për veprën penale “kanosja apo dhunimi ndaj pjesëmarrësve në zgjedhje” të parashikuar nga neni 329 i Kodit Penal **(Prova Nr. 6)**.
6. Të gjithë funksionarët e administratës shtetërore dhe të administratës së bashkive janë vënë në dispozicion të Partisë, duke e kthyer Shtetin thuajse në një subjekt zgjedhor. Drejtues të institucioneve lokale, si ai i Drejtorisë Rajonale të Trashëgimise Kulturore (Z. Gjergji Koki) janë përfshirë në takimet elektorale dhe kanë bërë fushatë për Partinë Socialiste **(Prova Nr. 7)**.
7. Gjatë periudhës Mars – Prill 2021, Partia Demokratike ka depozituar **50 kallëzime penale në SPAK dhe 130 kallëzime në prokuroritë e rretheve**. Ndër 50 kallëzimet e depozituara në SPAK, **30 prej tyre kanë të bëjnë me raste flagrante të shitblerjes së votës** nga drejtues, përfaqësues apo mbështetës të Partisë Socialiste.
8. Në Qarkun e Korçës për rastet e shitblerjes së votës dhe shkelje të tjera flagrante të ligjit që kanë cënuar rëndë procesin zgjedhor, Partia Demokratike ka depozituar **tre kallëzime penale në SPAK** gjatë fushatës zgjedhore dy kallëzime në datat **02.04.2021** dhe një kallëzim në datën **15.04.2021**, përkatësisht:

- (i) Në datë 02.04.2021 është kallëzuar penalisht në Prokurorinë e Posaçme Kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar – SPAK, shtetasin **Jani Andoni**, me funksion nënkryetar i Bashkisë Pustec, për veprat penale Neni 328 **“Dhënia e shpërblimeve dhe e premtimeve”**, Neni 245/1 **“Ushtrimi i ndikimit të paligjshëm ndaj personave që ushtrojnë funksione publike”** parashikuar nga Kodi Penal, pasi ky i fundit kërcërontë gjimnazistët e Bashkisë Pustec për anulimin apo mosdhënien e bursave të studimit në shtetin Bullgar nga ana e Ambasadës së Bullgarisë në Tiranë. Për këtë çështje, është vënë në dijeni edhe Ambasadori i Bullgarisë në Shqipëri (**Prova Nr. 8**).
- (ii) Në datën 02.04.2021, janë kallëzuar në Prokurorinë e Posaçme Kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar – SPAK, shtetasit **Kletjon Kita**, nënkryetar i Bashkisë Korçë dhe **Ilir Bajlozi**, Drejtor në Drejtorinë Rajonale të Sigurimeve Shoqërore Korçë për shkelje të Kodit Zgjedhor dhe Kodit Penal duke konsumuar veprat penale të "Dhënia e shpërblimeve dhe e premtimeve" parashikuar nga neni 328 dhe "Ushtrimi i ndikimit të paligjshëm ndaj personave që ushtrojnë funksione publike" parashikuar nga neni 245/1 i Kodit Penal. (**Prova Nr. 9**).
- (iii) Në datën 15.04.2021, Partia Demokratike ka kallëzuar në Prokurorinë e Posaçme Kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar – SPAK, shtetasit **Niko Peleshi**, Deputet i Kuvendit të Shqipërisë dhe Ministër i Mbrojtjes, kandidat për deputet i renditur i gjashti në listën shumëemërore të Qarkut Korçë dhe Drejtues Politik i Partisë Socialiste për Qarkun Korçë, **Sotiraq Filo**, Kryetar i Bashkisë Korçë dhe **Artan Lame**, Drejtor i Përgjithshëm i Agjencisë Shtetërore të Kadastrës, të cilët me veprime konkrete kanë konsumuar veprat penale të **“Shpërdorimit të detyrës”** parashikuar nga neni 248, **“Korrupsioni aktiv në zgjedhje”** parashikuar nga neni 328 dhe **“Përdorimit të funksionit publik për veprimtari politike ose zgjedhore”** parashikuar nga neni 328/a të Kodit Penal, pasi më datën 03.04.2021, në fshatin Dërsnik është zhvilluar një takim elektorale, në të cilin shtetasit e lartpërmendur kanë marrë pjesë. Transmetimi i drejtpërdrejtë i këtij takimi në llogarinë e Agjencisë Shtetërore të Kadastrës në Facebook shkeli rëndë Kodin Zgjedhor dhe rregullat e mospërfshirjes së administratës publike e punonjësve të saj në propagandën politike të bërë gjatë periudhës së zgjedhjeve. Gjatë takimit **Niko Peleshi** përdor fraza të cilat theksojnë punën e bërë nga qeveria aktuale duke bërë krahasime të drejtpërdrejta me

punën e qeverisjes së mëparshme, dukshëm për fushatë elektorale. Nga ana tjetër vihet re se **Artan Lame**, Drejtori i Përgjithshëm i Agjencisë Shtetërore të Kadastrës, premtonte legalizime për qytetarët. Shtetasit e lartpërmendur, megjithëse kanë qënë në dijeni dhe të faktit se Komisioni Rregullator pranë KQZ ka miratuar Vendimin nr. 9 datë 24.12.2020 *“Për rregullat e raportimit të veprimtarive me karakter publik tëqdo institucioni publik, e me kapital shtetëror, agjencie, entete shtetërore, kategoritë e veprimtarive të ndaluara, si dhe monitorimin e veprimtarisë, sjelljes dhe përdorimit të burimeve njerëzore, financiare dhe logjistike të administratës shtetërore para zgjedhjeve”*, jo vetëm që kanë organizuar një aktivitet të ndaluar, por madje edhe e kanë promovuar me bujë(**Prova Nr. 10**).

9. Faktet dhe grup-faktet e evidentuara të blerjes së votës në Qarkun Korçë nga eksponentë të PS dhe persona me rekorde të tmerrshme kriminale në shërbim të PS, janë evidentuar dhe faktuar nga ana e PD gjatë fushatës zgjedhore si më poshtë:

- (i) Në Pustec, nënkryetari i Bashkisë kërcënonte me anulimin e bursave të studimit ose mosdhënien e tyre ndaj gjimnazistëve të Bashkisë Pustec, nëse këta të fundit nuk do të votonin për Partinë Socialiste (**Prova Nr. 8**);
- (ii) Shtetasja **Besa Spaho**, kandidate e PS në Qarkun Korçë, e cila para kandidimit mbante pozicionin e Drejtorit të Agjencisë së Kadastrës Korçë, ka premtuar legalizime banesash dhe favore të tjera, në këmbim të votën për Partinë Socialiste. Në datën 02.04.2021, është kallëzuar në Prokurorinë e Rrethit Gjyqësor Korçë shtetasja Besa Spaho për kryerjen e veprës penale “Detyrimi për pjesëmarrje në veprimtari politike” parashikuar nga neni 328/a dhe veprën penale “Ushtrimi i ndikimit të paligjshëm ndaj personave që ushtrojnë funksione publike” parashikuar nga neni 245/1 i Kodit Penal (**Prova 11**).

10. Të gjitha sa më sipër të provuara dhe faktuara gjenden në aneksin1 të kësaj ankese, vecanërisht kallëzimet penale të datës 02.04.2021 dhe 16.04.2021, si dhe 8 prova më sipër. Faktet dhe grup-faktet e paraqitura provojnë katërcipërisht shkelje të ligjit, të cilat kanë cënuar rëndë procesin zgjedhor me qëllimin e qartë për të ndikuar mbi rezultatin zgjedhor dhe ndarjen e mandateve. Partia Demokratike ka denoncuar në mënyrë të vazhdueshme faktin se në zonën zgjedhore Qarku Korçë nuk kishte përballë saj një parti politike dhe kandidatët e saj që garonin me një ofertë politike, por pushtetarë që vepronin si grupe të strukturuar kriminale që blinin vota, kërcënonin qytetarët, intimidonin nëpunësit publikë, shpërndanin leje legalizimi/ndërtimi, licensa, shpërblime dhe prokurime publike.

11. Në datën 24 prill, kur kishte filluar heshtja zgjedhore, kandidati për deputet Edmond Spaho dhe struktura e mbrojtjes së votës në PD, ndaluan në fshatin Podgorie tre makina të njësisë administrative Vreshtas me rreth 7 punonjës të kësaj njësie në to. Dy nga makinat drejtoheshin nga shtetasit Soni Laraku dhe Andi Zaqellari. Mjetet që drejtoheshin nga këto shtetas janë larguar nga vendi i ndalimit forcërisht. Ndërsa në mjetin e tretë, i cili edhe u bllokua ndodhej administratori i Njesisë Administrative Vreshtas Cezar Bezati dhe shoqëruesi Gerti Tabaku. Këta të fundit, u ndaluan nën shoqërinë e shtetasit Izmi Çoçka, i cili është kryetar i PS në Podgorie. Gjatë kontrollit nga ana e strukturave të PD u gjetën lista zgjedhësish, të cilët kishin edhe patronazhistin (**Prova Nr. 12**).
12. Shitblerja e votës është një ndër problematikat kryesore të konstatuara edhe në Deklaratën e Gjetjeve dhe Rekomandimeve Paraprake të Misionit Ndërkombëtarë të Vëzhguesve të OSBE/ODIHR (në vijim Misioni i OSBE/ODIHR). Konkretisht, në raport thuhet praktikën gjërësisht të përhapura të shitblerjes së vota vazhduan të përbënin problem (shih fq. 2). Akuzat për shitblerja votash ishin konstante gjatë fushatës, duke treguar se ky vazhdoi të përbëntë një problem gjërësisht të përhapur. Struktura e Posacme e Anti-Korrupsionit (SPAK) e infomoi MKVZ-në e ODIHR-it se deri më 24 prill 2021, kishte hapur më shumë se 30 çështje që lidheshin me shitblerjen e votës. MKVZ-ja e ODIHR-it u informua, gjithashtu, nga prokurorë të Beratit dhe të Shkodrës se kishin nisur hetimet për disa incidente të shitblerjes së votës. PD-ja depozitoi një ankesë në Strukturën e Posacme Anti-Korrupsion (SPAK) që përmbante dhjetëra akuza për incidente shitblerjeje të votës në Elbasan (shih fq. 11).
13. MKVZ-ja e ODIHR-it mori raportime të besueshme se koordinatorët e fushatës së partive më të mëdha i ishin afruar një numri të konsiderueshëm zgjedhësish nga komunitetet rome dhe egjiptiane për t'u blerë votat. OJQ-të rome raportuan se kjo praktikë është e zakonshme dhe se shumë votues do t'i shisnin votat, të shtyrë nga varfëria (shih fq. 18). Në disa qarqe, MNVZ-ja vuri re grupe djemsh të mbledhur jashtë qendrave të votimit, që dukeshin sikur kontrollonin zonë dhe shihnin se kush votonte. Në qarkun e Shkodrës, vëzhguesit vunë re një person që tërhiqte dikë tjetër për ta futurë në qendrën e votimit, dhe, në momentin që ky i dyti ishte brenda qendrës së votimit, u udhëzua për kë të votonte. Po në këtë qark, MNVZ-ja qe dëshmitare e një rasti të shpërndarjes së parave në një qendër votimi (shih fq. 19). Edhe në Deklaratën e Misionit të SHBA-ve në OSBE, theksohet qartë se blerja e votës ishte një fenomen mjaft i përhapur në të gjithë qarqet, përfshi këtu edhe Qarkun e Korçës.

A.2 Blerja e votës nëpërmjet dhënies së bonuseve dhe përfitimeve të tjera (6 prova)

14. Në një denoncim të bërë publik në media, drejtuesi politik i Durrësit, njëherazi edhe administratori i OSHEE, Ardian Cela, gjatë fushatës elektorale të Partisë Socialiste iu ka paguar 13 mijë punonjësve të OSHEE një rrogë plus me qëllim marrjen e mbështetjes për Partinë Socialiste (**Prova Nr. 14**).
15. Pikërisht në datën kur ka nisur fushata zgjedhore, më 25 mars 2021, Këshilli Bashkiak i Bashkisë së Korçës, e cila është edhe Bashkia më e madhe e Qarkut të Korçës, ka miratuar Vendimin nr. 30, datë 25.03.2021 “Për miratimin e diferencës së kontributit financiar të Bashkisë Korçë për vitin 2021 “Për projektin për përmirësimin e banesave ekzistuese për komunitetet e varfëra dhe të pafavorizuara”, i cili në thelb transferon një shumë prej 243,203 Lekësh nga programi Arsimi bazë dhe parashkollor dhe e kalon këtë shumë në programin e strehimit social. (**Prova 15**)
16. Me Vendimin Nr. 1044, datë 18.12.2020 “Për një shtesë në vendimin Nr. 929, datë 17.11.2010 të Këshillit të Ministrave “Mbi krijimin e një fondi të posacëm””, qeveria përcaktoi dhënien e një shpërblimi fundviti për mjekët dhe punonjësit e Policisë së Shtetit. Mënyra e pagesës do të përcaktohej nga Fondi i Detyrueshëm i Kujdesit Shëndetësor dhe Drejtoria e Përgjithshme e Policisë së Shtetit (**Prova Nr. 16**).
17. Me Vendimin Nr. 1076, datë 24.12.2020, Qeveria ka vendosur të ndryshojë strukturën dhe nivelin e pagave për punonjësit e stafit mjekësor, punonjësve të tjerë me arsim të lartë dhe punonjësit e stafit teknik të shkencave mjekësore në sistemin e Ministrisë së Shëndetësisë, Njësisë Mjekësore Ushtarake në Spitalin Universitar të Traumës, në strukturat e Forcave të Armatosura dhe institucionet e ekzekutimit të vendimeve penale (**Prova Nr. 17**). Ndërsa, me Vendimin Nr. 1102, datë 24.12.2020, Qeveria ka vendosur të akordojë fonde në vlera të ndryshme për kategori të ndryshme të popullsisë rurale nga fondi i posacëm për bujqësinë dhe zhvillimin rural (**Prova Nr. 18**).

B. Vendosja e shtetit në shërbim të Partisë, duke përdorur në mënyrë të paligjshme burimet shtetërore për devijimin e vullnetit të zgjedhësve (17 prova)

B.1 Shteti vendosi investimet publike në funksion të PS për zgjedhjet (shkelje e përsëritur 120 herë në të gjithë vendin):

18. Kryeministri Rama, ministrat, deputetët dhe kryebashkiakët e PS-së përdorën investimet publike për propagandë politike, në kundërshtim me parashikimet e Kodit Zgjedhor dhe aktet nënligjore të nxjerra nga KQZ-ja. Në 20 raste, për të cilat Partia Demokratike disponon foto dhe video, ndër të cilat 2 raste nga deputetët e PS-së në Korçë, Niko Peleshi dhe Ilirjan Pendavinji, së bashku me Kryetarin e Bashkisë së Maliqit, Gëzim Topçiu, promovuan investime publike me qëllime elektorale (**Prova Nr. 19**).
19. Drejtuesi Politik i Qarkut Korçë, vetëm 5 ditë përpara zgjedhjeve, publikoi në llogarinë e tij në Facebook se përmes TAP qeveria ka mundur të sigurojë mbështetjen për të ndërtuar segmentin rrugor Qafa e Martës – Backë, segment ky që do të mundësojë lidhjen midis Korçës, Skraparit dhe Beratit (**Prova Nr. 45**).
20. Përdorimi i burimeve shtetërore për fushatë evidentohet edhe në Raportin Paraprak të OSBE/ODIHR. Konkretisht, Misioni shprehet se pavarësisht një kuadri ligjor solid që ndalon shpërdorimin e burimeve administrative dhe minimizon avantazhin e partisë në pushtet, ministrat vazhduan të bënin fushatë gjatë angazhimeve zyrtare. Publiciteti që erdhi si rrjedhojë e kësaj i dha partisë qeverisëse një avantazh të konsiderueshëm (shih fq. 2).
21. Ministrat vazhduan me angazhimet e tyre zyrtare gjatë gjithë fushatës. Ata u shfaqën rregullisht në “vizita inspektimesh” të objekteve kyce, si në qendrat e vaksinimit, me maska në fytyrë ose me bluza që lexonin “Nr. 12” (numri i PS-së në fletën e votimit), gjë që coi në publicitet të konsiderueshëm dhe që përbëri aktivitet për qëllime fushate. Edhe Kryeministri inauguroi disa projekte madhore infrastrukturore gjatë fushatës zgjedhore. Këto lloj aktiviteteve i dhanë një avantazh të konsiderueshëm PS-së, gjë që ishte përforcuar tashmë edhe më shumë nga dominimi i PS-së në administratën lokale. (shih fq. 12). Edhe deklarata e Misionit të SHBA-ve në OSBE, konstatoi në mënyrë të hapur e të qartë se partia në pushtet kishte përparësi të dukshme për shkak të kontrollit në administratën lokale dhe keqpërdorimit të burimeve administrative.

B.2 Intimidimi i administratës shtetërore për të mbështetur PS:

22. Gjatë fushatës u konstatuan raste të shumta, të cilat janë denoncuar vazhdimisht nga Partia Demokratike se si të gjitha nivelet e administratës qendrore dhe vendore ishin përfshirë në fushatë, duke mbështetur publikisht kandidatët e PS-së. Drejtoritë vendore arsimore, drejtoritë

vendore të bujqësisë, spitalet rajonale, shkollat e mesme, agjencitë vendore të kadastrës, administratat e policisë dhe burgjeve, gjendja civile etj., u kthyen gjatë fushatës zgjedhore në shtabe elektorale të PS-së.

23. Nëpunësit civilë ishin nën presion të vazhdueshëm për të mbështetur kandidatët socialistë, në të kundërt mund të shkarkoheshin nga detyra. Konkretisht, nëpunësve civilë iu kërkua: pjesëmarrje e detyruar në takime elektorale, dorëzimi i listës me votuesit në familjet e tyre, dhënia e kartave të identitetit dhe të dhënave të tjera personale, pëlqimi dhe shpërndarja e postimeve në rrjetet sociale, përfshirja në fushatën derë më derë, dhënia e përfitimeve të ndryshme për simpatizantët e Partisë Socialiste. Nëpunës, të niveleve të ulëta dhe të mesme, të Autoritetit Rrugor Shqiptar kanë denoncuar presionin e vazhdueshëm nga eprorët e tyre për të paraqitur një listë me 30 deri në 50 votues për Partinë Socialiste (emrat dhe kartat e identitetit) ose përndryshe do të përballeshin me masa disiplinore.
24. Në vazhden e presioneve ndaj administratës, Drejtori i Rezervave të Shtetit në Qarkun e Korçës, Z. Gëzim Spaho, ka kërcënuar administratën me qëllim mbledhjen e kartave të ID të punonjësve dhe të afërmeve të tyre, të evidentuar si votues të djathtë me qëllim që këta të fundit të pengoheshin në ushtrimin e të drejtës së votës. Shtetasi **Alfons Vranishti** dhe shtetasja **Marjana Lara**, janë denoncuar nga ana e kandidatit të PD-AN, Z. Andrea Mano, për faktin se këta të fundit kanë ushtruar presion mbi qytetarët në lagjen 15, 11 dhe 12 të Korçës, në mënyrë që të mbledhin kartat e ID të qytetarëve (**Prova Nr. 20**).
25. Presionet ndaj nëpunësve publikë dhe detyrimi i tyre për t'u angazhuar në fushatë u evidentuan edhe në Raportin Paraprak të OSBE/ODIHR. Konkretisht, Misioni shprehet se ofrimi i stimujve dhe presioni i pretenduar ndaj nëpunësve civilë përbën problem (shih fq. 2). MKVZ-ja e ODIHR-it mori edhe raportime për përpjekje të bëra për ndikim të votës përmes ofrimit të stimujve. Këtu futet edhe lëshimi i lejeve për legalizim. Në këto raporte pretendohet, gjithashtu, se shumë nëpunës civilë, një grup i punësuar që është vulnerabël ndaj presioneve, janë inkurajuar të votojnë për partinë qeverisëse (shih fq. 3);

B.3 Intimidimi i mbështetësve të opozitës (dy prova):

26. Partia Shtet vendosi që të gjitha mekanizmat që dispononte t'i përdorte kundër PD-AN dhe opozitës, në mënyrë që të intimidonte jo vetëm kandidatët e PD-AN, por edhe mbështetësit e kësaj të fundit ose edhe qytetarët e thjeshtë. Kështu, më datë 18.02.2021, për motive politike,

Drejtuesi Politik i PD në Qarkun e Korçës, është gjobitur me 5 milionë lekë ose 41 mijë euro, për një aktivitet të zhvilluar në fshatin Menkulas, ndërsa për aktivitete të të njëjtit lloj dhe me përmasa më të mëdha, jo vetëm që nuk është marrë asnjë masë ndëshkimore ndaj kandidatëve të Partisë Socialiste, por këtyre të fundit u janë vënë në dispozicion të gjitha resurset publike **(Prova Nr. 21).**

27. Në kuadër të intimidimit të mbështetësve, të rinj të Forumit Rinor të Partisë Demokratike Dega Ersekë janë goditur nga ana e shefit të qarkullimit të Ersekës për mosmbajtjen e maskës, duke kryer kështu veprime të kundërligjshme që shkojnë jashtë çdo logjike e standardi **(Prova Nr. 22).**

B.4 Punësime të reja në administratën publike, si shkelje e rëndë e ligjit për përfitim politik duke devijuar vullnetin (4 prova):

28. Nga viti 2017 e në vijim, Qeveria ka nxjerrë 28 vendime duke shtuar numrin e punësimeve në strukturat e qeverisjes qendrore me 16 645 pozicione të reja. Përveç kësaj punësimi në sektorin publik u rrit ndjeshëm në periudhën parazgjedhore, saktësisht në kohën para moratoriumit ndaj autorizimit të punësimeve të reja në administratën publike. Sipas INSTAT, midis tremujorit të tretë dhe të katërt të vitit 2020, punësimi në sektorin publik është rritur me 6 për qind ose me 10.572 persona **(Prova Nr. 23)**. Më 24 Dhjetor, qeveria autorizoi edhe 2.472 pozicione të tjera. (shih fq. 12 të Raportit Paraprak të OSBE/ODIHR) **(Prova Nr. 24).**
29. Më 04.02.2021, me Vendimin nr. 14, datë 04.02.2021 “Për miratimin e planit vjetor të pranimit në shërbimin civil për institucionin e Bashkisë Korçë për vitin 2021”, Këshilli Bashkiak i Bashkisë Korçë vendosi të miratojë planin vjetor të vitit 2021 të pranimit në shërbimin civil për Bashkinë në fjalë. Sipas këtij vendimi, numri i vendeve vakante për të cilat do të shpallet konkurimi është 65 **(Prova Nr. 25)**. Ndërsa sipas të dhënave të Sigurimeve Shoqërore, për efekte elektorale në Qarkun Korçë janë shtuar 198 pozicione pune, nga të cilat 120 pozicione pune në Bashkinë Pogradec, 42 pozicione në Bashkinë Devoll, 10 pozicione në Pustec dhe 26 pozicione pune **(Prova Nr. 26).**
30. Sipas Ministrisë së Financave, për periudhën janar – prill 2021 janë paguar 20 milionë euro më shumë për paga krahasuar me të njëjtën periudhë të vitit 2020. Bazuar në të dhënat e Tatimeve shpenzimet për paga duke përfshirë edhe 244 institucione shtetërore të organizuara si shoqëri tregëtare, shpenzimet për paga nga shteti shqiptar llogariten në **63 milionë euro**. Me qëllim

ndikimi në shtresat vunerabël, bazuar në të dhënat e zyrtare të Ministrisë së Financave, qeveria ka paguar për ndihmën ekonomike për familjet në nevojë **313,763,706 lekë** më shumë për periudhën janar – prill 2021, krahasuar me të njëjtën periudhë të vitit 2020. Po në të njëjtën periudhë, nga të dhënat zyrtare të Ministrisë së Financave, qeveria ka shpërndarë për **6.182 persona** për “paga lufte” një vlerë prej **247,282,296 lekë**.

B.5 Dhënia e lejeve të legalizimit/ndërtimit gjatë fushatës zgjedhore (3 prova):

31. Deputetë të ndryshëm të Partisë Socialiste shpërndanë leje legalizimi në kundërshtim me përcaktimin e Kodit Zgjedhor dhe Vendimit Nr. 9/2020 të Komisionit Rregullator të KQZ-së. Në 9 raste, për të cilat Partia Demokratike disponon foto dhe video, ku kandidatë për deputetë shpërndanë leje legalizimi në periudhën e ndaluar nga Kodi Zgjedhor, me qëllim të qartë elektorale (**Prova Nr. 27**).
32. Në datën 03.04.2021, drejtuesi politik i PS-së për Qarkun e Korçës, **Niko Peleshi** ka organizuar një takim elektorale në fshatin Dërsnik, takim në të cilin ishte i shoqëruar nga **Sotiraj Filo** dhe **Artan Lame** dhe që është transmetuar drejtpërdrejt edhe në faqen e Agjencisë Shtetërore të Kadastrës, në kundërshtim me Kodin Zgjedhor dhe vendimin nr. 9, datë 24.12.2020 të Komisionit Rregullator. Gjatë takimit **Niko Peleshi** përdor fraza të cilat theksojnë punën e bërë nga qeveria aktuale duke bërë krahasime të drejtëpërdrejta me punën e qeverisjes së mëparshme, dukshëm për fushatë elektorale. Nga ana tjetër vihet re se **Artan Lame**, Drejtori i Përgjithshëm i Agjencisë Shtetërore të Kadastrës, falenderon Kryeministrin Edi Rama për faktin se urdhëroi që të gjithë shërbimet të ofroheshin online dhe propagandon si aritje të qeverisë vënien në punë të platformës online, e cila sipas tij ka ndihmuar shumë qytetarët në kuadër të pandemisë. Gjithashtu vërehen edhe premtime nga **Artan Lame**, i cili u jep fjalën qytetarëve të pranishëm se do të interesohet personalisht në zgjidhjen e problemeve të tyre lidhur me legalizimet. Dhe më flagrant akoma, është fakti se 400 familje në fshatin e Dërsnikut do të pajisen së shpejti me certifikatë pronësie. Qartazi, në kontekstin e bisedës së bërë është një premtim elektorale, që kushtëzohet me votën për Partinë Socialiste dhe për Drejtuesin Politik të saj në Qarkun e Korçës. Për këto veprime, Partia Demokratike e Shqipërisë ka depozituar më datën 15.04.2021 edhe një kallëzim penal në ngarkim të shtetasve të sipër cituar për veprat penale të “Shpërdorimit të detyrës” parashikuar nga neni 248 i Kodit Penal, “Korrupsionit aktiv në zgjedhje” parashikuar nga neni 328 dhe neni 25 i Kodit Penal

dhe “Përdorimi i funksionit publik për veprimtari politike ose zgjedhore”, parashikuar si vepër penale nga neni 328/a i Kodit Penal **(Prova Nr. 10)**.

33. Ndërsa më 20 Prill, u publikua një audiopërgjim i drejtorit të përgjithshëm të Kadastrës, Artan Lame, gjatë një takimi me vartësit e tij, ky i fundit u kërkon që mos procedojnë më tej me rreth 100.000 kërkesa për leje legalizimi të banesave private, të cilat me siguri do të refuzohen duke sjellë prishjen e tyre. Kjo pasi, refuzimi i dhënies së lejeve të legalizimit do të sillte që këta persona të votonin për opozitën. Në të kundërt, drejtori Lame kërkon që të përshpejtohet procedura për rreth 60.000 kërkesa për leje legalizimi, të cilat kanë mundësi të mëdha për t’u miratuar, në mënyrë që kjo të përkthehej në mbështetje për Partinë Socialiste **(Prova Nr. 28)**. Lëshimi i lejeve për legalizim në këmbim të votave në favor të PS-së u evidentua edhe në Raportin e OSBE/ODIHR (shih fq. 13).

C. Përdorimi i paligjshëm i të dhënave personale: shteti vendosi të dhënat personal në dispozicion të serverave të PS në Tiranë dhe Durrës (4 Prova):

34. Në datën 11 Prill, media publikoi një bazë të dhënash të 910.000 zgjedhësve që përdorte Partia Socialiste në Tiranë, duke bërë publike të dhënat personale si numri i ID, vendi i banimit, numri i telefonit dhe bindja politike, e shprehur në zgjedhjet e kaluara dhe projeksionet për zgjedhjet e 2021 **(Prova Nr. 29)**. Ky database sipas medias ishte i instaluar në të gjitha zyrat elektorale të PS dhe lehtësisht i aksesueshëm për të gjithë personelin e shtabeve elektorale të PS. Media më pas konfirmoi faktin se database të tilla kishte në cdo qark të Shqipërisë **(Prova Nr. 30)**. Ky fakt është pranuar edhe nga Kryeministri, pasi ky i fundit i ka falenderuar të gjithë patronazhistët madje, në përpjekje për të intimiduar qytetarët, gjatë një takimi elektoral është shprehur se qytetarët njihen prej patronazhistëve, të cilët, sikundërse u provua edhe nga mediat në rastet më të shumta ishin nëpunës publikë, policë dhe ushtarakë **(Prova Nr. 13)**.
35. Sipas medias, të dhënat e PS janë marrë nga të dhënat shtetërore që qytetarët i kanë vënë në dispozicion në portalin e-albania për të marrëshërbime gjatë pandemisë, apo në institucionet e tjera shtetërore për të marrë shërbime nga administrata, si pensionet apo dëmshpërblimet e ndryshme për shkak të fatkeqësive si tërmeti etj. Shteti vendosi në dispozicion të partisë të dhënat e qytetarëve, dhe më pas këto të dhëna iu shpërndanë cdo shtabi për të intimiduar qytetarët pasi ata (shtabi i PS) dinin gjithcka për ta, të dhënat personale, por edhe bindjen politike të tyre, shumë kohë para datës së zgjedhjeve.

36. Kryetarja e LSI, **Monika Kryemadhi** denoncoi ekzistencën e një database të ngjashme në Durrës, ku ekzistonin të dhënat personale për më shumë se 350 mijë zgjedhës, me emër/mbiemër, nr. ID, nr. telefoni, vendbanimi, shuma që do t'i paguhet për blerjen e votës, madje edhe mënyra e raportimit nëpërmjet fotografimit apo “trenit bullgar”, term i përdorur për të përshkruar plotësimin e fletëve të votimit jashtë qendrës së votimit (**Prova Nr. 31**).
37. Sic kemi shpjeguar në paragrafin 11 të këtij ankimi, në datën 24 prill 2021, drejtuesi politik I PD-së në Qarkun e Korçës, **Edmond Spaho**, publikoi një video në llogarinë e tij në Facebook, ku përmendej fakti se ai bashkë me stukturat e Partisë Demokratike, kishin ndaluar tre makina, në të cilat gjendeshin listat e zgjedhësve të fshatit Podgorie, në të cilat ndodhej i shënuar edhe emri i patronazhistit, ky i fundit ishte edhe një nga shtetasit e ndaluar.
38. Më 17 prill 2021, Kryeministri **Edi Rama** gjatë një takimi elektoral me të rinjtë në qytetin e Durrësit, falenderoi patronazhistët për punën e bërë (**Prova Nr. 32**). Fakti që vetë Kryeministri e pranoi këtë fenomen dhe e normalizoi përmes falenderimeve, tregon se databaza të njëjta me ato të publikuara (Qarku Tiranë dhe Durrës) kanë ekzistuar në të gjithë Republikën e Shqipërisë, duke përfshirë edhe Korçën. As Drejtuesi Politik i PS në Qarkun e Korçës dhe asnjë nga kandidatët në këtë qark nuk mohuan ekzistencën e një database të tillë edhe për Qarkun Korçë, por përkundrazi në heshtje e aprovuan ekzistencën e saj me qëllimin kriminal për të intimiduar zgjedhësit.
39. Skandali me të dhënat personale u evidentua edhe në Raportin paraprak të OSBE/ODIHR. Rrjedhja e të dhënave personale sensitive, duke përfshirë edhe preferencat politike të zgjedhësve përbën shqetësim serioz dhe i bën zgjedhësit vulnerabël (shih fq. 2). Gjatë fushatës, përmes një rrjedhjeve informacioni, në domeinin publik doli një databazë me informacione personale dhe detaje kontakti për afërsisht 900.000 qytetarë shqiptarë, që përmbante edhe preferencat e tyre potenciale të votimit. Ekzistenca e kësaj database në domeinin publik u konfirmua në mënyrë të pavarur nga MKVZ-ja e ODIHR-it. Disa bashkëbisedues të MNVZ-së nga partitë kryesore politike besonin se një incident i tillë mund të konsiderohej nga elektorati si shpërdorim i të dhënave personale për interesave të partive (shih fq. 12). Gjithashtu, skandali u evidentua dhe u cilësua si mjaft serioz edhe nga Deklarata e Misionit të SHBA-ve në OSBE. Kjo e fundit me fjalë të tjera, e konsideroi si skandaloze faktin e publikimit të preferencave politike.

D. Mohimi i të drejtës për të votuar i emigrantëve (2 Prova):

40. Deri në datën 19.04.2021, nuk ka patur asnjë ndalim që emigrantët shqiptarë, të hynin në Shqipëri (vendlindjen e tyre) dhe të vendoseshin në karantinë. Komiteti Teknik i Ekspertëve pranë Ministrisë së Shëndetësisë, vetëm 1 javë para zgjedhjeve, nxori një vendim që detyronte emigrantet që vinin nga Greqia apo Maqedonia e Veriut të karantinoheshin detyrimisht për një periudhë 2-javore (**Prova Nr. 33**). Ky vendim pengonte efektivisht mbi 500 mijë emigrantë shqiptarë që jetojnë në Greqi për të ushtruar të drejtën e votës, në mënyrë diskriminuese.
41. Pavarësisht se nenet 24 dhe 25 përcaktojnë të drejtën e shtetasve shqiptarë, që jetojnë jashtë Shqipërisë, për të votuar aty ku ata jetojnë, administrata zgjedhore nuk bëri asgjë që të garantonte efektivisht këtë të drejtë. Sipas të dhënave të INSTAT për vitin 2020, numri i shtetasve shqiptarë që jetojnë dhe punojnë jashtë Shqipërisë është 1.68 milion ose 44.5% e totalit të numrit të zgjedhësve. Për më tepër, 600 mijë emigrantëve që jetojnë në Greqi, iu mohua efektivisht e drejta për të votuar, duke vendosur detyrimin e karantimit vetëm një javë përpara zgjedhjeve. Detyrimi për t'u karantinuar u shfuqizua në datën 3 Maj, një javë pas përfundimit të zgjedhjeve (**Prova Nr. 34**).
42. Mohimi i të drejtës për të votuar i shtetasve shqiptarë që jetojnë jashtë Shqipërisë u evidentua edhe në Raportin paraprak të OSBE/ODIHR. Konkretisht, Misioni shprehet se megjithëse në Kodin Zgjedhor parashikohet si mundësi, qytetarëve nuk iu ofrua mundësia për të votuar jashtë vendit. Megjithatë, votuesit që jetojnë jashtë mund të kthehen dhe të votojnë në qendrat përkatëse të votimit, megjithëse në praktikë, kjo mund të jetë penguar nga masat e marra për shkak të COVID-19 (shih fq. 7). Një numër i konsiderueshëm zgjedhësish jetojnë jashtë vendit. Shumica e tyre nuk mundën të votojnë për shkak të mundësisë për të votuar jashtë shtetit dhe kufizimeve të vendosura ndaj udhëtimeve për shkak të COVID-19 (shih fq. 19).

D.1 Mohimi i të drejtës për të votuar të infektuarve me COVID-19:

43. Zgjedhësit që ishin infektuar me COVID-19 dhe që ndodheshin në karantinë, qenë të detyruar të respektonin rregullat e izolimit, duke cuar de facto në mohimin e së drejtës së tyre për të votuar. Sipas Ministrisë së Shëndetësisë, numri i personave të infektuar me COVID-19 në ditën e zgjedhjeve ishte rreth 23.000. Kjo praktikë bie ndesh përkatësisht me dispozitat për të drejtat e votimit dhe barazinë e votës të parashikuar në nenin 45 të Kushtetutës dhe me

paragrafin 7.2 të Dokumentit të Kopenhagenit të vitit 1990 të OSBE-së. (shih fq. 8 të Raportit paraprak të OSBE/ODIHR).

E. Ndryshimet e njëanshme të Kodit Zgjedhor:

44. Në datën 30.07.2020, Kuvendi i Shqipërisë nëpërmjet ligjit Nr. 115/2020 miratoi nismën e Partisë Socialiste për disa ndryshime kushtetuese, të cilat në thelb sanksiononin: (i) heqjen e koalicioneve parazgjedhore; (ii) sistemin me votim preferencial për 2/3 e kandidatëve; dhe (iii) vendosjen e një pragu kombëtar. Në vijim të ndryshimeve kushtetuese, Kuvendi i Shqipërisë miratoi në datën 05.10.2020 disa ndryshime në Kodin Zgjedhor, të cilat kishin të bënin me: (i) **ulja nga 3% në 1%** e pragut kombëtar; (ii) renditja e kandidatëve që përfitojnë mandat ndryshon nëse kandidati ka marrë një numër votash parapëlqyese më të madh se herësi që del nga pjesëtimi i numrit të votave të subjektit me numrin e mandateve të fituara; (iii) ri-renditjen e listës fituese sipas kandidatëve që kanë fituar numër votash më të madh se herësi; dhe (iv) kryetari i partisë ka të drejtë të kandidojë deri në katër qarqe.
45. Ndryshimet e njëanshme në Kodin Zgjedhor nga Partia Socialiste, duke shkelur marrëveshjen konsensuale me KQZ-në, u evidentuan si problematike edhe nga Misioni i OSBE/ODIHR. Konkretisht, Misioni shprehet se disa bashkëbisedues të MKVZ-së së ODIHR-it, duke përfshirë edhe në KQZ, u shprehën se ndryshimet e fundit në Kodin Zgjedhor krijuan një sërë paqartësish dhe ngritën shqetësime rreth kapacitetit teknik për zbatimin e tyre, sidomos në kohën e shkurtër mes ndryshimeve dhe zgjedhjeve (shih fq. 5).
46. Në Opinionin e tyre të Përbashkët, Komisioni i Venecias të Këshillit të Evropës dhe ODIHR-i shprehën keqardhje që procedurat e miratimit të ndryshimeve në Kushtetutë dhe në Kodin Zgjedhor kishin qenë jashtëzakonisht të nxituara dhe që nuk ishin paraprirë nga një proces i duhur konsultimi. Ata vunë gjithashtu në dukje se ndryshimet në lidhje me numrin minimal të kandidatëve përbëjnë disavantazh për partitë e vogla dhe se mundësia që u jepet drejtuesve të partive që të kandidojnë në disa zona zgjedhore njëherësh përbën shkelje të së drejtës së kandidimit në kushte të barabarta (shih Opinioni i përbashkët i Komisionit të Venecias dhe ODIHR-it në vitin 2020).

E.1 Numri i madh i fletëve të votimit të pavlefshme (6 prova):

47. Në 31.03.2021, Komisioneri Shtetëror miratoi fletët e votimit, e cila përmbante logon e partive, emrin e subjektit/koalicionit, emrin e kryetarit të partisë dhe **emrat e kandidatëve për deputetë(Prova Nr. 35)**. Ky vendim i Komisionerit u ankimua nga Partia Socialiste, e cila kërkoi që fleta e votimit të ishte **vetëm me NUMRA, PA EMRAte kandidatëve**. Në datën 03.04.2021, Komisioni i Ankimeve dhe Sanksioneve vendosi të pranojë ankimin e PS për të miratuar një fletë votimi vetëm me numra, pa emrat e kandidatëve (**Prova Nr. 36**). Ndaj këtij vendimi, u ushtrua ankim nga Partia Demokratike në Kolegjin Zgjedhor, i cili në 04.04.2021 vendosi të lërë në fuqi vendimin e KAS-it (**Prova Nr. 37**). Kompania Celtics, e cila ishte ngarkuar me prodhimin e fletëve të votimit, informoi në të njëjtën ditë KQZ se afati 10-ditor për prodhimin e fletëve të votimit është “një mision i pamundur”, duke kërkuar minimalisht 20 ditë (**Prova Nr. 38**).
48. Në kohën e shkurtër të mbetur në dispozicion nga dita e votimit, KQZ bëri një fushatë sensibilizuese mbi mënyrën se si qytetarët duhet të votojnë që fleta e votimit të ishte e vlefshme. Megjithatë, kjo nuk e uli numrin e votave të pavlefshme, të cilat sipas të dhënave zyrtare të KQZ-së arritën në 83.028 vota ose 5% e totalit të numrit të votuesve (**Prova Nr. 39**).
49. Ky fakt u evidentua edhe në Deklaratën e Gjetjeve dhe Përfundimeve Paraprake, të publikuar në datën 25.04.2021 nga Misioni Ndërkombëtar i Vëzhgimit të Zgjedhjeve të OSBE/ODIHR, i cili në faqen 7 shprehet (citim): “...fushata e informimit të zgjedhësve ishte e pamjaftueshme dhe se kishte filluar me vonesë, sidomos sa i përket identifikimit të zgjedhësve dhe konfigurimit të ri të fletës së votimit. Kjo kontribuoi në krijimin e një konfuzioni në ditën e zgjedhjeve.”
50. Ndërsa datën 28.04.2021, Komisioneri Shtetëror i Zgjedhjeve bëri një deklaratë për shtyp, si vijon: “Nëse fleta e votimit do ishte me emra, ndoshta do ishte ndryshe. Por, vendimmarrja e CAS-it dhe Kolegjit vlerësoi që informacioni mund të ishte më i thjeshtë për votuesit. Kemi 83 mijë fletë votimi të pavlefshme. Para se KQZ t’i djeg ndoshta është mirë që të shohim ato fletë votimi që janë vlerësuar të pavlefshme, për çfarë arsye është.” (**Prova Nr. 40**)

E.2 Diskriminimi i kandidatëve gjatë procesit zgjedhor:

51. Ligji u lejon vetëm kryetarëve të partive, por asnjë kandidat tjetër, që të kandidojnë deri në katër zona zgjedhore, ndërkohë që kandidatët e tjerë mund të kandidojnë vetëm në një zonë,

gjë që përbën shkelje të së drejtës së kandidimit në kushte të barabarta (shih fq. 2, Raporti Paraprak i OSBE/ODIHR).

F. Votimi më shumë se një herë

52. Një nga risitë e zgjedhjet për Kuvendin e Shqipërisë në 25 prill 2021 ishte identifikimi elektronik i zgjedhësve, i cili nënkupton identifikimin e zgjedhësit nëpërmjet verifikimit të të dhënave personale nga leximi me pajisje dhe përqasja e tyre me bazën elektronike të të dhënave, si dhe regjistrimi në pajisje i shenjave daktiloskopike. Futja e këtij mekanizmi të ri në Kodin Zgjedhor ishte kërkuar me forcë nga PD dhe kishte qenë pjesë e konsensusit të arritur ndërmjet palëve për ndryshimet e Kodit Zgjedhor në Korrik 2020. Nëpërmjet identifikimit elektronik synohej të eliminohej votimi më shumë se një herë, në të njëjtën qendër votimi apo qendra të tjera, të eliminohej votimi për të tretët apo votimi familjar.
53. Megjithatë, për shkak të kohës së shkurtër në dispozicion, mosrealizimeve të auditimeve të pavarura dhe konsultimeve me publikun, sic konstaton me të drejtë Misioni i OSBE/ODIHR në Raportin paraprak (shih fq. 2, 7, 19), pati probleme me vënien në punë të pajisjeve, operatorëve të kualifikuar, përdorimit, ndërprerjes së energjisë etj. Por, gjithësesi ajo që mbetet problematike është fakti se nga informacionet e marra në terren nga strukturat e Partisë Demokratike rezulton se gjithësesi pajisjet e identifikimit elektronik nuk e eliminuan fenomenin e votimit të dyfishtë, votimit për të tretët apo familjarë, apo falsifikimin e identitetit të zgjedhësve. Kjo pasi pavarësisht mjetit të identifikimit të paraqitur, pajisja e identifikimit elektronik pranonte edhe shenjat daktiloskopike të personave të tjerë të ndryshëm nga poseduesit e mjeteve të ID.
54. Në ditët pas ditës së zgjedhjeve, në rrjetet sociale qarkullojë një video, ku disa persona testonin pajisjen e identifikimit elektronik, e cila pranonte shenjën e gishtërinjve të personave të tjerë, pavarësisht mjetit të identifikimit të paraqitur. Nisur nga ky shqetësim se pajisjet e identifikimit elektronik, jo vetëm nuk kanë eliminuar votimin e dyfishtë, por mund ta kenë lehtësuar, në datën 6 maj 2021, Komisioneri dhe Zv.komisionerja Shtetërore e Zgjedhjeve u shprehën se pas kthimit së pajisjeve të identifikimit elektronik nga qendrat e votimit, aktualisht është duke u kryer kryqëzimi i të dhënave për të verifikuar raste kur zgjedhës të caktuar kanë votuar në qendra votimi të ndryshme apo brenda të njëjtës qendër votimi. Kjo tregon që shqetësimi i

ngritur për votimin e dyfishtë, votimin për të tretët apo familjarët, është një shqetësim i drejtë dhe i bazuar.

55. Në përmbledhje të fakteve deri në datën 25.4.2021 del qartë se i gjithë **SHTETI U VU NË DISPOZICION TË PARTISË. SHTETI DHE PARTIA (PS) U BËNË NJË.**

II. E DREJTA E APLIKUESHME

56. **Kushtetuta e Shqipërisë:**

- (i) **Neni 1** parashikon se: “3. Qeverisja bazohet në një sistem zgjedhjesh të lira, të barabarta, të përgjithshme e periodike.”
- (ii) **Neni 18** parashikon se: “1. Të gjithë janë të barabartë përpara ligjit.”
- (iii) **Neni 35** parashikon se: “1. Askush nuk mund të detyrohet përveçse kur e kërkon ligji, të bëjë publike të dhëna që lidhen me personin e tij. 2. Mbledhja, përdorimi dhe bërja publike e të dhënave rreth personit bëhet me pëlqimin e tij, me përjashtim të rasteve të parashikuara me ligj.”
- (iv) **Neni 45** parashikon se: “1. Cdo shtetas që ka mbushur tetëmbëdhjetë vjec, qoftë edhe ditën e zgjedhjeve, ka të drejtën të zgjedhë dhe të zgjidhet. 4. Vota është vetjake, e barabartë, e lirë dhe e fshehtë.”
- (v) **Neni 64** parashikon se: “3. Zgjedhësit gëzojnë të drejtën për të dhënë votë parapëlqyese për kandidatët elistave shumëmemërore. Kriteret dhe rregullat për zbatimin e sistemit zgjedhor, përcaktimin e zonave zgjedhore, pragun kombëtar, numrin e mandateve për secilën zonë, shpërndarjen e mandateve dhe masën e shtrirjes së votimit parapëlqyesh përcaktohen në ligjin për zgjedhjet. Ligji për zgjedhjet garanton që votimit parapëlqyesh t’i nënshtrohen jo më pak se dy të tretat e listës shumëmemërore dhe të sigurojë përfaqësim gjinor. ”

57. **Konventa Evropiane e të Drejtave të Njeriut:**

- (i) **Neni 3, Protokolli 1** parashikon se “Palët e Larta Kontraktuese marrin përsipër të organizojnë në intervale të arsyeshme kohore, zgjedhje të lira me votim të fshehtë, në kushte që sigurojnë shprehjen e lirë të mendimit të popullit për zgjedhjet e organit ligjvënës.”

- (ii) **Neni 8** parashikon se: “1. Cdokush ka të drejtën e respektimit të jetës së tij dhe familjare, banesës dhe korrespondencës së tij. 2. Autoriteti publik nuk mund të ndërhyjë në ushtrimin e kësaj të drejte, përveçse në shkallën e parashikuar nga ligji dhe kur është e nevojshme në një shoqëri demokratike, në interes të sigurisë publike, për mbrojtjen e rendit publik, shëndetit ose moralit ose për mbrojtjen e të drejtave dhe lirive të të tjerëve.”

58. **Kodi i Praktikës së Mirë në Cështjet Zgjedhore:**

- (i) **Pika 27** parashikon se: “Liria e zgjedhësve për të shprehur vullnetin e tyre kërkon, para së gjithash, zbatimin rigoroz të procedurës së votimit. Në praktikë, zgjedhësit duhet të kenë mundësi të hedhin votat e tyre për listat e rregjistruara ose për kandidatët, gjë që do të thotë se atyre duhet t'u vihen në dispozicion fletët e votimit me emrat e kandidatëve, dhe ata duhet të kenë mundësi të hedhin fletët e votimit në kutitë e votimit.”
- (ii) **Pika 49** parashikon se: “Është mirë që të shmanget shpallja e shumë fletëve të votimit si të pavlefshme ose të prishura. Në rast dyshimi, duhen bërë përpjekje për të mesuar se cili ka qenë qellimi i votuesit.”

59. **Kodi Zgjedhor:**

- (i) **Neni 2** parashikon se: “27. “Identifikimi elektronik” është identifikimi i zgjedhësit nëpërmjet verifikimit të të dhënave personale nga leximi me pajisje dhe përqasja e tyre me bazën elektronike të të dhënave për listën e zgjedhësve të qendrës së votimit, si dhe regjistrimi në pajisje të shenjave daktiloskopike. 29. “Votimi për të tretët” është votimi kur zgjedhësi voton në emër dhe për llogari të personave të tjerë, të pranishëm ose jo në qendrën e votimit. Përveçse kur bëhet votimi i asistuar sipas këtij ligji, votimi për të tretët është i kundërligjshëm dhe dënohet sipas Kodit Penal. 30. “Votim familjar” është formë e votimit për të tretët dhe ndodh kur një pjesëtar i familjes, si rregull kryefamiljari, voton në emër dhe për llogari të pjesëtarëve të tjerë.”
- (ii) **Neni 12** parashikon se: “5. Komisioni i Ankimeve dhe Sanksioneve (KAS) është organ kompetent për shqyrtimin e ankimeve administrative dhe për vendosjen e sanksioneve për shkelje të ligjit zgjedhor.”

- (iii) **Neni 21** parashikon se: “1. Në përputhje me dispozitat e këtij ligji, KAS-i ushtron këto kompetenca: a) vendos për shpalljen e pavlefshme të zgjedhjeve në një ose më shumë qendra votimi, në një ose më shumë zona zgjedhore apo në të gjithë vendin, si dhe për përsëritjen e pjesshme ose të plotë të zgjedhjeve.”
- (iv) **Neni 24** parashikon se: “1. KQZ-ja udhëheq dhe mbikëqyr procesin për përgatitjen e kushteve dhe zbatimine masave që mundësojnë votimin nga jashtë vendit në zgjedhjet për Kuvendin, përzgjedhësit që kanë vendbanimin e përhershëm jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë, kanë të regjistruar në Regjistrin Kombëtar të Gjendjes Civile adresën e vendbanimit të përhershëm jashtë vendit dhe kërkojnë nga KQZ-ja që të pajisen me dokumentacionin evotimit nga jashtë.”
- (v) **Neni 25** parashikon se: “1. Pavarësisht nga procedura e votimit, manuale ose elektronike, votat e votuesvenga jashtë vendit administrohen nga KQZ-ja, duke garantuar integritetin e votimit dhe fshehtësinë e votës nga çdo ndërhyrje mbi fletët e votimit ose mbi informacionin elektronik të votimit që administrohet prej saj.”
- (vi) **Neni 33** parashikon se: “KZAZ-ja kryen këto detyra: ë) përgatit dhe miraton tabelën përmbledhëse të rezultatit të zgjedhjeve për çdo subjekt zgjedhor në ZAZ dhe ia dërgon atë KQZ-së, së bashku me materialet e tjera të nevojshme, në përputhje me nenin 122 të këtij Kodi.”
- (vii) **Neni 78** parashikon se: “6. Ndalohet zhvillimi i fushatës zgjedhore në institucionet publike. 7. Subjekteve zgjedhore dhe kandidatëve u ndalohet dhe mbajnë përgjegjësi penale në rast se ofrojnë ose japin të holla, të mira materiale, premtojnë për vend pune ose favorizime të tjera në cilëndo formë për zgjedhësin ose persona të tjerë të lidhur me të, me qëllim marrjen e firmës për paraqitjen e një kandidati në zgjedhje, për të votuar në një mënyrë të caktuar, për të marrë pjesë ose jo në votime, ose për t’u angazhuar në veprimtaritë paligjshme për mbështetjen e një kandidati ose partie politike.”
- (viii) **Neni 91** parashikon se: “1. Me përjashtim të rasteve të parashikuara me ligj, nuk mund të përdoren ose të vihen në mbështetje të kandidatëve, të partive politike ose koalicioneve në zgjedhje burime të organeve apo enteve publike në nivel qendror ose vendor, apo çdo lloj enti tjetër ku shteti zotëron kapitale ose kuota ose/dhe emëron shumicën e organit mbikëqyrës apo organit administrues të entit, pavarësisht nga burimi i kapitalit apo pronësia. 2. Në kuptim të këtij neni “burime” quhen asetet e

luajtshme dhe të paluajtshme, si dhe cdo burim njerëzor i institucionit. Me përdorim të “burimeve njerëzore” kuptohet përdorimi i detyruar në fushatë zgjedhore i administratës së institucionit brenda orarit të punës për qëllime zgjedhore, si dhe përdorimi i detyruar dhe i organizuar brenda orarit mësimor i nxënësve të sistemit shkollor parauniversitar në fushatë zgjedhore. Me përdorim të burimeve njerëzore kuptohet gjithashtu premtimi ose ofrimi i përfitimeve nëpunësve publikë, ose nxënësve për të marrë pjesë në veprimtari që lidhen me fushatën zgjedhore jashtë orarit të punës ose mësim, si dhe ushtrimi i presionit ndaj tyre për këtë qëllim. 3. Gjatë fushatës zgjedhore ndalohet marrja në punë, pushimi nga puna, lirimi, lëvizja dhe transferimi në detyrë në institucionet apo entet publike, me përjashtim të rasteve të përligjura. 4. Katër muaj para datës së zgjedhjeve deri në formimin e qeverisë së re pas zgjedhjeve ndalohet propozimi, miratimi ose nxjerrja e akteve ligjore ose nënligjore, të cilat parashikojnë dhënien e përfitimeve për kategori të caktuara popullsisë, të tilla si aktet që parashikojnë rritjen e pagave, pensioneve, mbështetjes ekonomise apo sociale, uljen ose heqjen e taksave, vendosjen e amnistive fiskale, privatimin apo dhënien e pasurive a të shpërblimeve etj., përveçse kur nisma kushtëzohet nga gjendje të fatkeqësisë natyrore.”

- (ix) **Neni 92** parashikon se “6. Mosraportimi i veprimtarive me karakter publik të institucioneve publike, agjencive dhe/ose ndërmarrjeve shtetërore, ose zhvillimi i tyre, pavarësisht ndalimit nga KQZ-ja ngarkon me përgjegjësi personin përgjegjës, si dhe titullarin përkatës të institucionit kur ai ka penguar zbatimin e kësaj dispozite.”
- (x) **Neni 98** parashikon se: “4. Fleta e votimit për zgjedhjet për Kuvendin duhet të përmbajë hapësirën e posacme për ushtrimin e votimit parapëlqyes për kandidatët e subjektit zgjedhor. Mënyra e votimit parapëlqyes përcaktohet nga KQZ-ja në varësi nga numri i subjekteve pjesëmarrëse në zgjedhje, duke respektuar kushtin që informacioni i përcjellë nga fleta e votimit të mos jetë tejte i ngarkuar, konfigurimi i fletës të jetë i qartë e i kuptueshëm për zgjedhësin dhe zgjedhësi ta ketë të lehtë orientimin për votimin e subjektit zgjedhor dhe të kandidatit të parapëlqyer.”
- (xi) **Neni 106** parashikon se: “1. Pasi merr fletën e votimit, zgjedhësi hyn i vetëm në dhomën e fshehtë dhe në fletën e votimit shënon në vendin e përcaktuar nga fleta e votimit për subjektin zgjedhor dhe/ose kandidatin e parapëlqyer të subjektit zgjedhore shenjen “x” ose “+” ose një shenjë tjetër që tregon qartë zgjedhjen e bërë prej tij.”

- (xii) **Neni 116/1** parashikon se: “5. Në përfundim të numërimit dhe nxjerrjes së rezultatit të ZAZ-së, kutitë e materialeve të votimit dërgohen në KQZ së bashku me kutitë e votimit. Kutitë e materialeve të votimit hapen në KQZ gjatë fazës së shqyrtimit të ankimit, në përputhje me nenin 136 dhe/ose pikën 1 të nenit 138 të Kodit, nëse provat e kërkuara administrohen sipas këtij Kodi, në kutinë e materialeve të votimit.”
- (xiii) **Neni 117** parashikon se: “2. Vota të vlefshme janë vetëm fletët e votimit, në të cilat është votuar qartësishtvetëm për njërën nga subjektet zgjedhore dhe/ose vetëm për njërin nga kandidatët e tij. Kur është votuar për më shumë se një kandidat të të njëjtit subjekt zgjedhor, vota i llogaritetvetëm subjektit zgjedhor.3. Vota të pavlefshme janë fletët e votimit kur:a) fleta e votimit nuk ka të njëjtën madhësi, ngjyrë ose formë me fletën e votimit tëmiratuar nga KQZ-ja;b) fletës së votimit i mungojnë vulat e parashikuara në nenin 103 të këtij Kodi;c) në fletën e votimit janë bërë shënime apo shenja që bëjnë të pamundur vlerësimin e votës;d) në fletën e votimit janë bërë shënime në favor ose në disfavor të subjekteve tëcaktuara zgjedhore;e) është votuar për më shumë se një nga subjektet zgjedhore në fletën e votimit;f) nuk është votuar për asnjë nga subjektet zgjedhore në fletën e votimit;g) është votuar për një subjekt zgjedhor dhe për kandidatin e një subjekti tjetërzgjedhor;h) nuk është e qartë se për kë është votuar; oseë) zgjedhësi ka votuar për një person apo subjekt që nuk është në fletën e votimit.4. Vlerësimi i votave synon të identifikojë, sa të jetë e mundur, qëllimin e zgjedhësit.”
- (xiv) **Neni 123** parashikon se: “1. KQZ-ja verifikon dhe nxjerr rezultatet e votimit për zonën zgjedhore për Kuvendin apo për njësinë e qeverisjes vendore, territori i së cilës është i ndarë në dy apo më shumë ZAZ, në bazë të tabelave të rezultateve të nxjerra nga çdo KZAZ e zonës zgjedhore përkatëse. Për këtë, KQZ-ja plotëson Tabelën Përmbledhëse të Rezultatit të Zonës Zgjedhore dhe e miraton atë me vendim jo më vonë se 48 orë nga mbërritja e të gjitha tabelave të zonës zgjedhore. 4. Vendimi i KQZ-së për miratimin e Tabelës Përmbledhëse të Rezultatit të Zonës Zgjedhore, sipas këtij neni, mund të ankimohet po në KAS, sipas procedurave të parashikuara në pjesën X të këtij Kodi. 5. Vendimi i KZAZ-së për miratimin e Tabelës Përmbledhëse të Rezultatit të Zgjedhjeve të ZAZ-së, çdo vendim i KZAZ-së, i marrë gjatë procedurës së marrjes në dorëzim të materialeve dhe dokumentacionit zgjedhor nga KQV-të, si dhe gjatë numërimit dhe nxjerrjes së rezultatit të votimit, janë vendime të ndërmjetme

dhe ankimohen në KAS së bashku me ankimin kundër vendimit të KQZ-së për miratimin e Tabelës Përmbledhëse të Rezultatit të Zonës Zgjedhore, të marrë sipas pikës 1 të këtij neni.”

- (xv) **Neni 123/1** parashikon se: “1. KQZ-ja vihet në lëvizje kryesisht, me kërkesë të subjekteve zgjedhore, në zbatim të të drejtave që u njeh ky ligj, si dhe me kërkesë të palëve të treta, në mbrojtje të interesave të tyre të ligjshme dhe për çështje që bëjnë pjesë në rrethin e kompetencave të KQZ-së. 2. Kërkesat ose ankesat e subjekteve zgjedhore trajtohen sipas procedurës së përcaktuar nga ky ligj dhe nga aktet nënligjore të dala në zbatim të tij.”
- (xvi) **Neni 124** parashikon se: “1. Çdo parti politike, pjesëtare ose jo e një koalicioni, dhe kandidati i propozuar nga zgjedhësit kanë të drejtë të ankohen në KQZ kundër vendimeve të KZAZ-së, që cenojnë interesat e tyre të ligjshëm, brenda 3 ditëve nga data e shpalljes së vendimit. 3. Kundër vendimit të KQZ-së për miratimin e Tabelës Përmbledhëse të Rezultatit të Zonës Zgjedhore, të marrë sipas nenit 123 të këtij Kodi, mund të paraqitet ankim po në KQZ jo më vonë se 5 ditë nga shpallja e këtij vendimi. Ankimi ndaj vendimit mund të përmbajë ndryshimin e Tabelës Përmbledhëse të Rezultatit të Zonës Zgjedhore ose/dhe pavlefshmërinë e rezultatit në një apo disa qendra votimi, sipas nenit 160 të këtij Kodi.”
- (xvii) **Neni 143** parashikon se: “1. Në përfundim të shqyrtimit të ankimit KQZ-ja vendos sipas rastit: ç) shpalljen e zgjedhjeve të pavlefshme në një ose disa qendra votimi të zonës zgjedhore ose në të gjithë njësinë zgjedhore; d) lënien në fuqi ose ndryshimin e vendimit për miratimin e tabelës përmbledhëse të rezultatit të zgjedhjeve, sipas nenit 122 ose nenit 123 të këtij Kodi.”
- (xviii) **Neni 152** parashikon se: “2. Ankimi për të gjitha vendimet që KQZ-ja merr në periudhën, e cila fillon 48 orë pas dekretimit të zgjedhjeve të pjesshme ose të përgjithshme deri në përfundim të shqyrtimit administrativ të ankimeve zgjedhore ose të kalimit të afateve të ankimit për zgjedhje, bëhet brenda 5 ditëve nga shpallja e tyre. Për vendimet që KQZ-ja merr jashtë kësaj periudhe, afati i ankimit në Kolegjin Zgjedhor është 30 ditë.”
- (xix) **Neni 160** parashikon se: “KQZ-ja, kryesisht ose me kërkesë të subjekteve zgjedhore, i shpall zgjedhjet të pavlefshme në një apo më shumë qendra votimi, në rast se: a) kanë ndodhur shkelje të ligjit, të cilat kanë cënuar rëndë procesin zgjedhor ose kur

tërësia e shkeljeve të ligjit, sipas kësaj shkronje, të ndodhura në ato qendra votimi mund të ketë cënuar procesin zgjedhor në një masë të tillë, që mund të ketë ndikuar në ndarjen e mandateve në zonën zgjedhore.”

- (xx) **Neni 161** parashikon se: “1. Pas përfundimit të procesit të ankimit, jo më vonë se 3 ditë nga nxjerrja e rezultatit të zonës zgjedhore, KQZ-ja kryesisht ose me kërkesë të subjektit shpall të pavlefshme dhe urdhëron përsëritjen e zgjedhjeve në të gjithë zonën zgjedhore, kur pavlefshmëria e shpallur në një ose disa qendra votimi, sipas nenit 160 të këtij Kodi, ndikon në ndarjen e mandateve në zonën zgjedhore ose në shkallë vendi.”

60. **Ligji Nr. 9887, datë 10.03.2008 “Për Mbrojtjen e të Dhënave Personale”:**

- (i) **Neni 6** parashikon se: “1. Të dhënat personale përpunohen vetëm: a) nëse subjekti i të dhënave ka dhënë pëlqimin; b) për hartimin dhe përmbushjen e kontratave, në të cilat subjekti i të dhënave personale është palë; c) për të mbrojtur interesat jetikë të subjektit të të dhënave; ç) për përmbushjen e një detyrimi ligjor të kontrolluesit; d) për kryerjen e një detyre ligjore me interes publik ose ushtrimin e një competence të kontrolluesit ose të një pale të tretë, të cilës i janë përhapur të dhënat; dh) për ndjekjen e interesave legjitimë të kontrolluesit ose të një pale të tretë, të cilës i janë përhapur të dhënat, përveç kur këta interes mbizotërojnë mbi interesat për mbrojtjen e të drejtave dhe lirive themelore të subjektit të të dhënave.”
- (ii) **Neni 7** parashikon se: “1. Me përjashtim të rasteve të parashikuara në pikat 2 dhe 3 të këtij neni, ndalohet përpunimi i të dhënave, që zbulojnë origjinën racore ose etnike, mendimet politike, anëtarësinë në sindikata, besimin fetar apo filozofik, dënimet penale, si dhe shëndetin dhe jetën seksuale.”

61. **Vendimi Nr. 9/2020 i Komisionit Rregullator:**

- (i) **Neni 3** parashikon se: “1. Në zbatim të këtij vendimi: 1.1 “veprimtari të ndaluara për t’u promovuar” janë veprimtaritë publike sipas përkufizimit të nenit 2, të këtij vendimi, për të cilat janë vënë rishtazi apo posacërisht në dispozicion, apo janë transferuar fonde publike jo sipas planit buxhetor të miratuar, në periudhën 4 (latër) mujore para datës së zgjedhjeve dhe që përfshijnë: a) mbështetjen dhe promovimin e projekteve dhe ose të investimeve, me interes apo shtrirje territorial kombëtare ose vendore në fushën e

transporteve të cdo lloji, të energjetikës, të telekomunikacionit, të veprave ujore të cdo lloji, në shërbim dhe interes të publikut; b) mbështetjen dhe promovimin e projekteve dhe/ose të investimeve, kombëtare ose vendore, me karakter social dhe ekonomik, si dhe ato në funksion të mbrojtjes dhe ruajtjes së mjedisit, të shëndetit, të kulturës, rinisë, sporteve dhe të arsimit publik në të gjitha nivelet, si dhe të infrastrukturës, në shërbim të interesit publik; c) mbështetjen dhe promovimin e projekteve dhe/ose të investimeve për mbrojtjen dhe ruajtjen e monumenteve dhe të objekteve të paluajtshme të karakterit arkeologjik, historik, kulturor e shkencor dhe të objekte publike, ose për mbrojtjen dhe ruajtjen e objekteve të luajtshme me vlerë institucionale, historike, arkeologjike, kulturore ose shkencore; c) mbështetjen dhe promovimin e projekteve dhe/ose të investimeve strategjike, sipas legjislacionit në fuqi; d) mbështetjen dhe promovimin e objekteve të rindërtuara ose në proces rindërtimi për shkak të fatkeqësisë natyrore.

1.3 “veprimtari të ndaluara”, janë edhe ato veprimtari që përfshijnë: a) shpërndarjen në veprimtari publike të lejeve të legalizimeve, në periudhën 4 (katër) mujore para datës së zgjedhjeve; b) shpërndarjen në veprimtari publike të akteve për regjistrimin e tokës bujqësore, certifikatave të pronësisë, dhe çfarëdolloj titulli pronësie sipas legjislacionit për përfundimin e proceseve kalimtare të pronësisë, si dhe të regjistrimeve të titujve të pronësisë sipas ligjit Nr. 111/2018, “Për kadastrën” në periudhën 4 (katër) mujore para datës së zgjedhjeve; b) vënien në dispozicion të aseteve të luajtshme dhe të paluajtshme të parashikuara në nenin 142, të ligjit Nr. 7850, datë 29.7.1994 “Për Kodin Civil të Republikës së Shqipërisë”, i ndryshuar, për qëllime zgjedhore, që janë në pronësi apo administrim të organeve apo enteve publike në nivel qendror ose në nivel të njëjësive të vetëqeverisjes vendore, apo cdolloj enti tjetër ku shteti zotëron kapital/kuota/aksione dhe/ose emëron shumicën e organit mbikëqyrës apo organit administrues të entit; c) përdorimin e detyruar në fushatë zgjedhore të administratës shtetërore qendrore dhe vendore brenda orarit të punës për veprimtari dhe ose aktivitete për qëllime zgjedhore edhe me mjetet e komunikimit elektronik, si dhe përdorimin në mënyrë të detyruar dhe të organizuar brenda orarit mësimor të nxënësve të sistemit shkollor parauniversitar për veprimtari dhe aktivitete në funksion të zgjedhjeve, ose premtimin apo ofrimin e përfitimeve nëpunësve për të marrë pjesë në veprimtari për qëllime zgjedhore, jashtë orarit të punës ose mësimi, si dhe ushtrimin e presionit ndaj tyre për këtë qëllim; d) gjatë fushatës zgjedhore, marrja në

punë, pushimi nga puna, lrimi, lëvizja dhe transferimi në detyrë në institucionet apo entet publike, shtesat në organikën e cdo institucioni publik e shtetëror apo emëtime provizore, me përjashtim të rasteve të përligjura. dh) kontrollet dhe verifikimet e bizneseve tregtare dhe operatorëve në kundërshtim me procedurat ligjore dhe veprimtarinë institucionale. 3. Katër muaj para datës së zgjedhjeve deri në formimin e qeverisë së re pas zgjedhjeve ndalohet propozimi, miratimi i akteve ligjore ose nënligjore, ose nxjerrja e tyre me qëllim informimin e publikut në lidhje me vendimarrjen e institucionit miratues në faqen e tij zyrtare, të cilat parashikojnë dhënien e përfitimeve për kategori të caktuara të popullsisë, të tilla si aktet që parashikojnë rritjen e pagave, pensioneve, mbështetjen ekonomike apo sociale, uljen ose heqjen e taksave, faljet e kamatëvonesave, të gjobave, të detyrimeve tatimore e doganore, vendosjen e amnistive fiskale, privatizimin apo dhënien e pasurive a të shpërblimeve, përveçse kur nisma kushtëzohet nga gjendje të fatkeqësisë natyrore ose të epidemisë/pandemisë, apo ka si qëllim zbatimin e një detyrimi ligjor me karakter ndërkombëtar apo zbatimin e një vendimi gjyqësor të formës së prerë. 4. Katër muaj para datës zgjedhjeve deri në ditën e zgjedhjeve, ndakohet dhënia e kontratave publike të koncesionit/partneritet public privat (PPP), për të cilat nuk është bërë njoftim publik se do të zhvillohen, nuk janë vijim i një procedure koncesionare të identifikuar dhe nisur, apo nuk janë parashikuar për t'u financuar nëpërmjet buxhetit të miratuar të vitit zgjedhor.”

- (ii) **Neni 6** parashikon se: “1. Punonjësit të administratës shtetërore, gjatë periudhës zgjedhore, i krijohen kushtet e nevojshme dhe i garantohet mosçënimi i të drejtave dhe lirive kushtetuese për të ushtruar pa ndikim lirinë e shprehjes dhe/ose për të marrë pjesë në veprimtari politike, brenda kufizimeve dhe ndalimeve, të përcaktuara me dispozita të vecanta në legjislacionin në fuqi dhe në këtë vendim. 3. Punonjësit të administratës shtetërore, gjatë orarit zyrtar të punës dhe brenda mjediseve të institucioneve shtetërore, i ndalohet cdolloj pjesëmarrjeje në veprimtari me karakter politik apo në funksion të politikës partiake/kandidatëve apo në fushatë zgjedhore të një subjekti zgjedhor ose kandidati në zgjedhje. Punonjësit të administratës shtetërore i ndalohet të përdorë të mirat publike, funksionin ose veprimtarinë shtetërore ose burimet financiare, materiale, njerëzore publike, me qëllim favorizimin e një partie politike, koalicioni ose kandidati në zgjedhje. 6. Ndalohet përdorimi i detyruar në

fushatë zgjedhore i administratës shtetërore të institucionit, nëpërmjet ushtrimit të presionit ndaj tyre për këtë qëllim, si dhe premtimit ose ofrimit të përfitimeve nëpunësve publikë, për të marrë pjesë në veprimtari që lidhen me fushatën zgjedhore jashtë orarit të punës.”

62. **Jurisprudenca:**

- (i) Vendimi Nr. 75, datë 19.04.2002 i Gjykatës Kushtetuese;
- (ii) Vendimi Nr. 169, datë 26.07.2002 i Gjykatës Kushtetuese;
- (iii) Vendimi Nr. 39, datë 27.07.2015 i Gjykatës Kushtetuese;
- (iv) Vendimi Ireland v. United Kingdom, datë 18.01.1978 i Gjykatës Evropiane të të Drejtave të Njeriut;
- (v) Vendimi Hirst v. Mbretëria e Bashkuar, i Gjykatës Evropiane të të Drejtave të Njeriut;
- (vi) Vendimi Azis v. Qipro, i Gjykatës Evropiane të të Drejtave të Njeriut;
- (vii) Vendimi Libita v. Italy, i Gjykatës Evropiane të të Drejtave të Njeriut;
- (viii) Vendimi Sitaropoulos etj. v. Greqia, i Gjykatës Evropiane të të Drejtave të Njeriut;
- (ix) Vendimi Catt. v. Mbretëria e Bashkuar, i Gjykatës Evropiane të të Drejtave të Njeriut;
- (x) Vendimi S. and Marper v. Mbretëria e Bashkuar, i Gjykatës Evropiane të të Drejtave të Njeriut;
- (xi) Vendimi Rotaru v. Rumania, i Gjykatës Evropiane të të Drejtave të Njeriut;
- (xii) Vendimi Aman v. Zvicra, i Gjykatës Evropiane të të Drejtave të Njeriut;
- (xiii) Vendimi Association “21 December 1989” and other v. Rumania, i Gjykatës Evropiane të të Drejtave të Njeriut;
- (xiv) Vendimi Nr. 45, datë 18.11.2013 i Kolegjit Zgjedhor.

III. ANALIZA LIGJORE

III.1 NË LIDHJE ME PROCEDURËN DHE KONTESTIMIN

A. Në lidhje me legjitimitimin e palës ankuese

63. Neni 123/1, pika 1 e Kodit Zgjedhor parashikon se KQZ-ja vihet në lëvizje me kërkesë të subjekteve zgjedhore në zbatim të të drejtave që u njeh ky ligj, në mbrojtje të interesave të tyre të ligjshme dhe për çështje që bëjnë pjesë në rrethin e kompetencave të KQZ-së. Ndërsa, neni

124, pika 1 dhe 3 parashikojnë se cdo parti politike, pjesëtare ose jo e një koalicioni, kanë të drejtë të ankohen në KQZ kundër vendimeve të KZAZ-së që çenojnë interesat e tyre të ligjshëm, brenda 3 ditëve nga data e shpalljes së vendimit. Kundër vendimit të KQZ-së për miratimin e Tabelës Përmbledhëse të Rezultatit të Zonës Zgjedhore, mund të paraqitet ankim po në KQZ jo më vonë se 5 ditë nga shpallja e këtij vendimi.

64. Me Vendimin Nr. 72, datë 15.02.2021, Komisioneri Shtetëror i Zgjedhjeve ka vendosur të regjistrojë si subjekt zgjedhor në zgjedhjet për Kuvendin të datës 25 Prill 2021 “Partia Demokratike”, me Kryetar z. Lulzim Basha, me shkronjat nistore “PD” ose “PDSH”. Ndërsa, me Vendimin Nr. 107, datë 02.03.2021, Komisioneri Shtetëror i Zgjedhjeve ka vendosur të regjistrojë koalicionin “Partia Demokratike – Aleanca për Ndryshim” ose “PD-AN”, si subjekt zgjedhor pjesëmarrës në zgjedhjet për Kuvend të datës 25 Prill 2021, të udhëhequr nga Partia Demokratike.
65. Në zbatim të nenit 123/1, pika 1 dhe nenit 124, pikat 1 dhe 3, sipërcituar, Partia Demokratike e Shqipërisë ka legitimatio activa për të paraqitur cdo ankim, që e cmon të bazuar, kundër vendimeve të KZAZ-së apo KQZ-së. Në rastin konkret, PD ka paraqitur një ankim kundër Vendimit Nr. 346, datë 04.05.2021 të Komisionit Shtetëror të Zgjedhjeve “Për miratimin e Tabelës Përmbledhëse për Rezultatit në zonën zgjedhore Qarku Korçë, për subjektet zgjedhore dhe për kandidatët për deputet, në zgjedhjet për Kuvendin e Shqipërisë të datës 25 prill 2021”, duke kërkuar pavlefshmërinë dhe përsëritjen e zgjedhjeve në Zonën Zgjedhore Korçë. Në këtë kuptim, PD përmbush kriterin e parë procedural, legjitimitimin aktiv, për paraqitjen e këtij ankimi.

B. Në lidhje me kompetencën e organit administrativ

66. Neni 12, pika 5e Kodit Zgjedhor parashikon se Komisioni i Ankimeve dhe Sanksioneve (në vijim KAS) është organi kompetent për shqyrtimin e ankimeve administrative. Neni 21, pika 1, gërma “a” parashikon se KAS-i vendos për shpalljen e pavlefshme të zgjedhjeve në një ose më shumë zona zgjedhore apo në të gjithë vendin, si dhe përsëritjen e pjesshme ose të plotë të zgjedhjeve. Ndërsa, neni 123, pika 5 parashikon se vendimet për miratimin e Tabelës Përmbledhëse të Rezultatit Zgjedhor ankimohen në KAS.

67. Me Vendimin Nr. 346, date 04.05.2021, Komisioneri Shtetëror i Zgjedhjeve ka vendosur miratimin e Tabelës Përmbledhëse të Rezultatit në Zonën Zgjedhore Korçë. Në zbatim të nenit 12, pika 5, nenit 21, pika 1, gërma “a” dhe nenit 123, pika 5 e Kodit Zgjedhor, cdo subjekt zgjedhor, i legjitimuar sipas parashtrimeve në paragrafët 11 – 13, ka të drejtë të paraqesë ankim kundër vendimit të KQZ për miratimin e tabelave përmbledhëse të rezultatit zgjedhor në KAS, brenda afatit ligjor. Në rastin konkret, Partia Demokratike ka paraqitur një ankim kundër Vendimit Nr. 346, date 04.05.2021, duke kërkuar pavlefshmërinë dhe përsëritjen e zgjedhjeve në Zonën Zgjedhore Korçë. Shqyrtimi i këtij ankimi është kompetencë ekskluzive e KAS-it. Në këtë kuptim, PD përmbush kriterin e dytë procedural, kompetencën lëndore, për shqyrtimin e këtij ankimi.

C. Në lidhje me afatin e paraqitjes së ankimit

68. Kriteri i tretë për paraqitjen e një ankimi administrativ kundër vendimit për miratimin e Tabelës Përmbledhëse të Rezultatit Zgjedhor ka të bëjë me afatin ligjor të ankimit. Për këtë, neni 152, pika 2 i Kodit Zgjedhor ka parashikuar një afat të përgjithshëm ankimi 5-ditor kundër të gjitha vendimeve të marra nga KQZ-ja në periudhën 48 orë pas dekretimit të zgjedhjeve deri në përfundimin e shqyrtimit administrativ të ankimeve. Ndërsa, neni 124, pika 3 ka parashikuar shprehimisht që kundër vendimit të KQZ-së për miratimin e Tabelës Përmbledhëse të Rezultatit në Zonën Zgjedhore Korçë mund të bëhet jo më vonë se 5 ditë nga shpallja e këtij vendimi.
69. Në rastin konkret, vendimi Nr. 346 i Komisionerit Shtetëror të Zgjedhjeve është shpallur në datën 04.05.2021. Për respektimin e afatit ligjor, subjekti zgjedhor duhet të paraqesë një ankim jo më vonë se data 10.05.2021. Ankimi i PD-së është paraqitur në datën 07.05.2021, pra brenda afatit 5-ditor të parashikuar nga nenet 152, pika 2 dhe 124, pika 3 të Kodit Zgjedhor. Në këtë kuptim, PD përmbush kriterin e tretë procedural, afatin ligjor, për paraqitjen e këtij ankimi.
70. **Konkluzion:** Neni 130 i Kodit Zgjedhor përcakton se KQZ merr vendim për pranimin e kërkesës ankimore, pasi verifikon: a) kompetencën e KQZ-së; b) legjitimitimin e ankuesit; dhe c) respektimin e afateve ligjore. Duke qenë se sic kemi shpjeguar më lart, ankimi i paraqitur nga PD-ja përmbush të tre kriteret proceduriale (legjitimitimin, kompetencën dhe afatin ligjor), kërkojmë pranimin për shqyrtim të kërkesës ankimore nga Komisioni i Ankimeve dhe Sanksioneve.

III.2 NË LIDHJE ME THEMELIN E PRETENDIMEVE PËR PAVLEFSHMËRI

A. Në lidhje me pavlefshmërinë e zgjedhjeve

71. Kodi Zgjedhor ka përcaktuar në mënyrë të detajuar cilat janë rastet kur zgjedhjet shpallen të pavlefshme, cili është organi kompetent dhe pasojat që sjell një vendim i tillë. Konkretisht, neni 160 parashikon se KQZ-ja i shpall zgjedhjet të pavlefshme kur tërësia e shkeljeve të ligjit mund të ketë çënuar procesin zgjedhor në një masë të tillë, që mund të ketë ndikuar në ndarjen e mandateve në zonën zgjedhore. Një vendimmarrje e tillë, sipas neni 121, pika 1 është kompetencë ekskluzive e KAS-it. Në rast të marrjes së një vendimi për pavlefshmërinë e zgjedhjeve në një zonë zgjedhore, neni 161, pika 1 parashikon se KQZ-ja urdhëron përsëritjen e zgjedhjeve në të gjithë zonën zgjedhore.
72. Për të vërtetuar (pa)ligjshmërinë e një veprimi të kryer, pra për të vërtetuar atë që parashikon Kodi Zgjedhor, nëse shkelja e ligjit ka qenë e tillë sa ka çënuar rëndë procesin zgjedhor apo nëse tërësia e shkeljeve të kryera ka qenë e atyre përmasave sa mund të ketë ndikuar në rezultatin e zgjedhjeve, KAS-i duhet të orientohet nga konceptet e përpunuara nga jurisprudenca gjyqësore mbi parimin e proporcionalitetit. Terminologjia “e rëndë” dhe ndikimi “në një masë të tillë”, i përdorur në nenin 160, pika 1, shkronja “a” të Kodit Zgjedhor, imponon kryerjen nga KAS-i të një vlerësimi të arsyeshëm, objektiv dhe të paanshëm mbi natyrën e shkeljes së ligjit. Kuptimi i saktë dhe i drejtë i terminologjisë së përdorur në këtë dispozitë ligjore, duhet të analizohet dhe vlerësohet në tërësi nga disa faktorë, që kanë të bëjnë me rëndësinë e shkeljes së ligjit, pasojat e ardhura apo që mund të vinin nga kjo shkelje (shih vendimin Nr. 45, datë 18.11.2013 të Kolegjit Zgjedhor; vendimin nr. 75, datë 19.04.2002 të Gjykatës Kushtetuese).
73. Në rastin konkret, Partia Demokratike do të parashtrojë njënumër të madh shkeljesh të Kushtetutës, Konventës Evropiane të të Drejtave të Njeriut, Kodit të Praktikës së Mirë për Çështjet Zgjedhore dhe Kodit Zgjedhor, të cilat në tërësinë e tyre çënojnë rëndë procesin zgjedhor në një masë të tillë që ndikojnë drejtpërdrejtë në ndarjen e mandateve. Tërësia e këtyre shkeljeve krijon bindjen e plotë bazuar në fakte dhe prova të pakundërshtueshme, si dhe Kodin Zgjedhor, për shpalljen e pavlefshme dhe përsëritjen e zgjedhjeve në Zonën Zgjedhore Korçë.

A.1 Shkeljet ligjore lidhur me manipulimin e vullnetit të zgjedhësve nëpërmjet blerjes së votës, përdorimit të personave me precedentë kriminalë, dhënies së bonuseve dhe përfitimeve të tjera, si shkelje të ligjit që kanë cënuar rëndë procesin zgjedhor:

74. Manipulimi i vullnetit të zgjedhësve nëpërmjet premtimit, ofrimit apo dhënies së përfitimeve monetare apo materiale, ashtu si edhe kërcënimi i votuesve, kanë qenë problematika të theksuara që kanë shoqëruar vazhdimisht proceset zgjedhore në Shqipëri, vecanërisht në 10 vitet e fundit. Në raportet ndërkombëtare për vëzhgimin e zgjedhjeve në Shqipëri, vecanërisht në raportet e OSBE/ODIHR, këto problematika vijnë të përsëritura dhe vazhdimisht ka rekomandime për të marrë masat e duhura ligjore dhe institucionale për luftimin e këtyre fenomeneve.
75. Për luftimin me efikasitet të këtyre fenomeneve, legjislatori shqiptar, i asistuar nga ekspertiza ndërkombëtare e partnerëve tanë, ka miratuar ndryshime të vazhdueshme në Kodin Zgjedhor, në Kodin Penal dhe akte të shumta nënligjore që synojnë pikërisht adresimin e këtyre problematikave. Konkretisht, neni 78, pika 7 e Kodit Zgjedhor parashikon ndalimin e subjekteve zgjedhore të ofrojnë ose japin të holla, të mira materiale, premtojnë vend pune apo favorizime të tjera me qëllim për të votuar në një mënyrë të caktuar apo për t'u angazhuar në veprimtari të paligjshme në mbështetje të një kandidati.
76. Ky parashikim i Kodit Zgjedhor është reflektuar më tej edhe në Kodin Penal, i cili në nenin 328 parashikon se ofrimi ose dhënia e të hollave, të mirave materiale, premtimi për vend pune ose favorizime të tjera në cilëndo formë, për zgjedhësin ose persona të tjerë të lidhur me të me qëllim votimin në një mënyrë të caktuar, përbën veprë penale dhe dënohet me burg nga njëderi në 5 vjet. Shpeshherë praktika e shitblerjes së votës është e shoqëruar edhe me veprimtari të tjera të paligjshme, të tilla si marrja e dokumentit të identifikimit për të moslejuar votimin, kanosja e zgjedhësit apo detyrimi për të votuar në një mënyrë të caktuar nga një person që ushtron një funksion publik.
77. Megjithatë, ekzistenca e një legjislacioni solid për krimet zgjedhore më shumë është tregues i përmbushjes në letër të rekomandimeve në raportet ndërkombëtare lidhur me zgjedhjet në Shqipëri, se sa një vullnet i mirëfilltë i partive politike. Megjithëse, tre partitë kryesore shqiptare (PS, PD dhe LSI) arritën një dakordësi mbi ndryshimet e Korrikut 2020 në Kodin Zgjedhor, të cilat gjithësesi u pasuan nga ndryshime të tjera të njëanashme nga Partia Socialiste,

- fatkeqësisht edhe në zgjedhjet parlamentare të 25 Prillit nuk munguan rastet flagrante të shitblerjes së votës, dhënies së ndihmave ushqimore apo kërcënimit të votuesve nga ana e drejtuesve, përfaqësuesve apo mbështetësve të Partisë Socialiste.
78. Shkeljet flagrante të Kushtetutës, Konventës Evropiane të të Drejtave të Njeriut, Kodit të Praktikës së Mirë në Cështjet Zgjedhore, Kodit Zgjedhor, tërësia e veprimtarisë kriminale të kallzuar gjatë periudhës zgjedhore, e dokumentuar sipas **45 provave** të këtij ankimi do të analizohen si vijon:
79. **Së pari**, sic kemi shpjeguar në pjesën e rrethanave të cështjes, Partia Demokratike nëpërmjet strukturave të saj në terren ka evidentuar dhe faktuar raste të shumta flagrante të shitblerjes së votës. Për të gjitha këto raste, PD ka depozituar 50 kallëzime penale në SPAK, ndër të cilat 30 kanë të bëjnë me raste masive të shitblerjes së votës dhe 130 kallëzime në prokuroritë e rretheve për shkelje të tjera. Në rastin e qarkut Korçë, Partia Demokratike ka depozituar tre kallëzime në SPAK për 6 zyrtarë të lartëtë pushtetit qendror dhe vendor, të përfshirë drejtpërdrejtë në blerjen e votave në favor të PS apo në shkelje të tjera zgjedhore që formojnë edhe vepra penale.
80. Por, përveçse një veprimtari kriminale, e cila duhet të hetohet dhe dënohet nga organet e drejtësisë (SPAK dhe Gjykata), blerja e votës, dhënia e ndihmave, ofrimi i të mirave materiale apo premtimi për vende pune përbëjnë shkelje të rënda të Kodit Zgjedhor, duke cënuar procesin zgjedhor, deri në atë masë sa sjellin pavlefshmërinë e tij në rast se faktohet shtrirja e saj në masë të gjërë. Konkretisht, neni 78, pika 7 e Kodit Zgjedhor parashikon shprehimisht ndalimin e subjekteve zgjedhore dhe kandidatëve për të ofruar ose dhënë të holla, të mira materiale, premtime për vende pune ose favorizime të tjera të cilësdo forme, me qëllim votimin në një mënyrë të caktuar ose marrjen pjesë në votime. Pjesë e këtyre skemave kanë qënë eksponentë të lartë të Partisë Socialiste të degës Korçë, të cilët janë denoncuar nga PD-AN, madje për disa prej tyre është bërë edhe kallëzime penale.
81. Skemat e blerjes së votës përmes përdorimit të personave me precedentë të theksuar kriminalë si në rastin e shtetasit Denis Blaceri, i cili në këmbim të mbështetjes që jep për Partinë Socialiste dhe për pjesëmarrjen në skenarët kriminalë të blerjes së votës dhe kanosjes së zgjedhësve, favorizohet në biznesin e tij sikurse rezulton edhe nga provat e depozituara pranë këtij Komisioni. Skema të tilla kriminale të blerjes së votës në mënyrë masive, janë shtrirë në të gjithë Qarkun e Korçës, dhe përbëjnë shkelje të rënda të ligjit zgjedhor, të cilat kanë cënuar procesin zgjedhor, duke ndikuar drejtpërdrejtë në rezultatin zgjedhor, për rrjedhojë edhe në

shpërndarjen e mandateve. Nuk ka dyshim se blerja masive e votës, përfshirja e personave me rekorde të tmerrshme kriminale, kontrata e lidhur me krimin për të garantuar votat ka ndikuar në mënyrë shumë herë më domethënëse se diferenca në vota mes tri subjekteve zgjedhore kryesore. Qartësisht, veprimtaria kriminale e blerjes së votës ka cënuar rëndë procesin zgjedhor dhe ka ndikuar thelbësisht në ndarjen e mandateve, cka do të thotë se në kuptim të nenit 160 kjo duhet të sjellë pavlefshmërinë e zgjedhjeve në atë zonë zgjedhore dhe përsëritjen e zgjedhjeve.

82. **Së dyti**, neni 91, pika 4 e Kodit Zgjedhor dhe neni 3, pika 3 e Vendimit Nr. 9/2020 parashikojnë se katër muaj para datës së zgjedhjeve deri në formimin e qeverisë së re para zgjedhjeve ndalohet propozimi, miratimi ose nxjerrja e akteve ligjore ose nënligjore, të cilat parashikojnë dhënien e përfitimeve për kategori të caktuara të popullsisë, të tilla si aktet që parashikojnë rritjen e pagave, mbështetjes ekonomike, dhënien e shpërblimeve etj. Megjithatë, Qeveria në disa raste nëpërmjet vendimeve të saj akordoi shtesa në ndihmën ekonomike, dhënie shpërblimesh të posacme, rritje pagash, fonde të posacme për bujqësinë, duke manipuluar kështu vullnetin e zgjedhësve nëpërmjet përfitimeve të drejtpërdrejta.
83. Nga ana tjetër, dhënia e një page shtese nga drejtuesi politik i PS, Ardian Cela për **13 mijë punonjës** të OSHEE është po ashtu në kundërshtim me nenin 91 të Kodit Zgjedhor dhe nenin 3 të Vendimit Nr. 9/2020 të KQZ-së. Për numrin e saktë të punonjësve të OSHEE në Qarkun e Korçës që kanë përfituar nga ky vendim, ne do të kërkojmë marrjen e informacionit zyrtar si provë. Në këtë kuptim, edhe kjo vendimmarrje në shkelje të ligjit, përmasat reale të të cilës do të zbulohen gjatë hetimit administrativ, ka cënuar rëndë procesin zgjedhor, duke ndikuar drejtpërdrejt në ndarjen e mandateve, cka e bën kërkesë për shpalljen e pavlefshmërisë trefish të bazuar në ligj e në prova.
84. **Konkluzion**: Nga sa më sipër, është e qartë se ndërtimi i një skeme kriminale, e shtrirë në mënyrë kapilare në të gjithë Qarkun e Korçës për blerjen e votës, nëpërmjet përfshirjes të personave me rekorde të tmerrshme kriminale dhe ofrimit të privilegjeve të padrejta, përbën shkelje flagrante të Kodit Zgjedhor, duke cënuar rëndë procesin zgjedhor, e për rrjedhojë duke ndikuar drejtpërdrejt në ndarjen e mandateve.
85. Nga ana tjetër, një skemë e shpërndarjes së parave është edhe ajo e dhëniës së një page shtesë nga Ardian Cela, drejtues politik i PS-së për Qarkun e Durrësit, për 13 mijë punonjës të OSHEE-së, në shkelje flagrante të Kodit Zgjedhor dhe akteve nënligjore të tij, kanë cënuar rëndë procesin zgjedhor. Dhënia e përfitimeve në të holla nga buxheti i shtetit ka synuar

manipulimin e vullnetit të zgjedhësve në favor të PS-së. Numri i familjeve dhe personave që kanë përfituar në mënyrë të drejtpërdrejtë të holla është shumëfish më i lartë se numri i zgjedhësve që kanë ndarë mandatin ndërmjet PS dhe LSI ose PD. Përmasat reale të numrit të zgjedhësve që kanë përfituar qoftë nga skemat e paligjshme të bonusve apo ndihmave ekonomike nga ana e Bashkisë Korçës, ashtu edhe nga OSHEE, do të zbulohen gjatë hetimit administrativ. Megjithatë, në cdo rast është e qartë se shkeljet flagrante të ligjit, dhe në vecanti të neneve 78 dhe 91 të Kodit Zgjedhor, të kryer nga zyrtarë të lartë drejtues të PS-së kanë cënuar rëndë procesin zgjedhor, duke sjellë edhe ndryshimin e rezultateve zgjedhore dhe ndarjen e mandateve në Qarkun e Korçës, cka në kuptim të nenit 160 të Kodit Zgjedhor, sjell detyrimisht pavlefshmërinë dhe përsëritjen e zgjedhjeve në këtë zonë zgjedhore.

A.2 Shkeljet ligjore lidhur me përdorimin e burimeve shtetërore nëpërmjet investimeve publike, intimidimit të nëpunësve publikë, intimidimit të kandidatëve/mbështetësve të PD, punësimet në administratën publike dhe dhënia e lejeve të legalizimit/ndërtimit

86. Një nga parimet kryesore të proceseve zgjedhore në shtetet demokratike është barazia ndërmjet palëve në garë. Ky parim është sanksionuar në nenin 1, pika 3 të Kushtetutës, i cili parashikon se qeverisja bazohet në një sistem zgjedhjesh të lira dhe të barabarta. Por, një nga sfidat kryesore për të arritur barazinë e partive politike në garë mbetet fakti se partia në pushtet, mund të përdorë burimet e shumta që ofron shteti për t'i vënë në funksion të maksimizimit të votës së saj. Me qëllimin eliminimin apo reduktimin e këtij rreziku, që do të minonte garën ndërmjet palëve, shtetet kanë implementuar rregulla të shumta që ndalojnë një sërë veprimtarish të qeverisë dhe parlamentit në periudhën përpara zgjedhjeve.
87. Shqipëria, si një vend me probleme të shumta sa i përket zgjedhjeve, vecanërisht në 10 vitet e fundit, ka vuajtur vazhdimisht nga përdorimi i shfrenuar i burimeve publike nga partia në pushtet, me qëllim të vetëm fitimin e votave nëpërmjet një sërë mekanizmash që ka nën kontroll cdo qeveri gjatë ushtrimit të pushtetit. Për të frenuar përdorimin e burimeve publike dhe me qëllimin krijimin e rregullave të barabarta të garës, legjislatori shqiptar ka miratuar njësrëndryshimesh në Kodin Zgjedhor dhe aktet nënligjore të tij, që ndalojnë shprehimisht kryerjen e një numri veprimtarish nga ana e qeverisë në periudhën katër muaj përpara zgjedhjeve dhe deri në formimin e qeverisë së re. Vecanërisht, ndryshimet e kryera në vitin

2020 në Kodin Zgjedhor u fokusuan thuajse tërësisht në adresimin e kësaj problematike, nisur nga përvoja shumë problematike e zgjedhjeve parlamentare të vitit 2017.

88. Konkretisht, neni 78 i Kodit Zgjedhor parashikon ndalimin e zhvillimit të fushatës zgjedhore në institucionet publike. Më tej, ky nen parashikon ndalimin e partive ose kandidatëve për të premtuar vende pune apo favorizime të tjera, me qëllim votimin në një mënyrë të caktuar. Ndërsa, neni 91 parashikon ndalimin e vënies në mbështetje të kandidatëve, partive ose koalicioneve të burimeve të organeve apo enteve publike, në nivel qendror apo vendor, si dhe cdo burimi njerëzor. Me përdorim të burimeve njerëzore kuptohet përdorimi i detyruar i administratës shtetërore në zgjedhje ose ofrimi i përfitimeve për nëpunësit që angazhohen në zgjedhje. Pika 3 e këtij neni ndalon marrjen në punë, pushimin, lirin, lëvizjen dhe transferimin në detyrë në fushatë zgjedhore. Ndërsa, pika 4 parashikon ndalimin katër muaj para zgjedhjeve të nxjerrjes së akteve ligjore apo nënligjore që parashikojnë dhënie përfitimesh, rritje pagash, pensionesh, mbështetje ekonomike, sociale, ulje/heqje taksash, amnisti, privatizim, dhënie pasurish/shpërblimesh etj.
89. Përcaktimet e nenit 91 të Kodit Zgjedhor u detajuan më tej në Vendimin Nr. 9, datë 24.12.2020 të Komisionit Rregullator të KQZ-së, i cili parashikon shprehimisht se çfarë konsiderohet veprimtari të ndaluara për t'u promovuar, veprimtari të ndaluara në përgjithësi dhe ndalimet e posacme sa i përket administratës shtetërore. Qartazi, qëllimi i këtyre dispozitave është të bëjë një ndarje të qartë ndërmjet Shtetit dhe Partisë në pushtet. Kjo e fundit nuk duhet të shfrytëzojë pozicionin e saj, natyrisht më të favorizuar, për të fituar garën ndaj partive të tjera konkurrencte nëpërmjet mbështetjes shtetërore. Në të kundërt, funksionimi si Parti-Shtet do ta bënte garën thjesht një formalitet pa dobi.
90. Në rastin e zgjedhjeve parlamentare të 25 Prillit, sic kemi shpjeguar gjërësisht në pjesën e rrethanave të çështjes, faktuar me **17 prova** dhe me qëllim për të mos shmangur përsëritjet, del qartë konkluzioni që deklaroi shefja e Misionit të Vëzhguesve të OSBE/ODIHR, Znj. Ursula Gacek se **në zgjedhjet e 25 prillit nuk pati një kufi të qartë ndërmjet partisë dhe shtetit.** E thënë me fjalë të tjera, Partia Socialiste u soll në fushatën zgjedhore si një Parti-Shtet, duke vënë në funksion të saj të gjithë mekanizmat shtetërorë me qëllim fitimin e zgjedhjeve. Në deklaratën mbi zgjedhjet e 25 prillit, Misioni i SHBA në OSBE shprehet se **partia në pushtet mori përparësi të konsiderueshme nga detyra e saj, përfshirë përmes kontrollit të administratës lokale dhe keqpërdorimit të burimeve administrative (Prova Nr. 43).**

91. **Së pari**, neni 3 i Vendimit Nr. 9, datë 24.12.2020 të Komisionit Rregullator të KQZ-së ndalon mbështetjen dhe promovimin, në periudhën 4-mujore para datës së zgjedhjeve, të projekteve ose investimeve, me interes apo shtrirje territoriale kombëtare ose vendore në fushën e transporteve të cdo lloji, të energjetikës, telekomunikacionit, të veprave ujore të cdo lloji, në shërbim dhe interesit të publikut. Megjithatë në të paktën 20 raste në të gjithë vendin, disa prej të cilave në Qarkun e Korçës, ministrat, deputetët apo kryetarët e Bashkive promovuan projekte apo investime publike me qëllime të qarta elektorale (shih paragrafin 18). Rekordin në këtë drejtim e mban Kryetari i Bashkisë Maliq, i cili në kundërshtim të plotë me ligjin ka mbështetur dhe promovuar të paktën në 5 raste **(Prova 42)**.
92. Në kundërshtim të hapur e flagrant me dispozitën e sipërcituar, Drejtuesi Politik i PS në Qarkun e Korçës, i pashqetësuar nga ligji zgjedhor dhe aktet e dala në zbatim të tij, publikon në llogarinë publike në Facebook një dokument, përmes të cilit Niko Peleshi promovon faktin se është siguruar mbështetje financiare për ndërtimin e segmentit rrugor Qafa e Martës – Backë, e cila do të mundësojë lidhjen e Qarkut të Korçës me atë të Beratit.
93. Promovimi i projekteve apo investimeve publike që do të kryhen në të ardhmen ka për qëllim të manipulojë vullnetin e zgjedhësit për të votuar në një mënyrë të caktuar. Këtë mundësi sigurisht nuk ka se si ta ketë partitë opozitare. Në këtë kuptim, përdorimi i një mekanizmi të tillë nga ana e Partisë në pushtet, minon shanset e barabarta që duhet të kenë palët në garë. Megjithëse, përmasat reale të kësaj shkeljeje të Kodit Zgjedhor, e cila sigurisht cënon rëndë procesin zgjedhor, është e vështirë të përcaktohen me terma matematikore, ajo duhet pasur parasysh në momentin e vlerësimit të tërësisë së shkeljeve të ligjit që kanë cënuar procesin në një masë të tillë, sa të ndikojnë drejtpërdrejtë në ndarjen e mandateve.
94. **Së dyti**, neni 3, pika 1/c i Vendimit nr. 9, të Komisionit Qendror të Zgjedhjeve, ndalon *“mbështetjen dhe promovimin e projekteve dhe/ose të investimeve për mbrojtjen dhe ruajtjen e monumenteve dhe të objekteve të paluajtshme të karakterit arkeologjik, historik, kulturor e shkencor dhe të objekte publike, ose për mbrojtjen dhe ruajtjen e objekteve të luajtshme me vlerë institucionale, historike, arkeologjike, kulturore ose shkencore”*. Megjithë këtë parashikim, më datë 13 mars 2021, Drejtuesi Politik i Partisë Socialiste poston në llogarinë e tij një video, të rikonstruksionit të Mësonjëtores së Parë Shqipe, që është edhe monument kulture dhe muze kombëtar duke shkelur kështu në mënyrë flagrante legjislacionin zgjedhor **(Prova 41)**.

95. **Së treti**, neni 91 i Kodit Zgjedhor dhe neni 6 i Vendimit Nr. 9/2020 të KQZ-së përmbajnë rregullime të qarta sa i përket ndalimit të përdorimit apo detyrimit të administratës shtetërore për t'u përfshirë në fushatën zgjedhore në mbështetje të një kandidati apo partie politike. Megjithatë, gjatë gjithë fushatës u konstatuan raste të shumta, të denoncuara herë pas herë nga Partia Demokratike, se si të gjitha nivelet e administratës qendrore apo vendore ishin përfshirë në fushatë në mbështetje të kandidatëve të Partisë Socialiste. Nëpunësit civilë ishin nën presion të vazhdueshëm për të mbështetur kandidatët socialistë, në të kundërt mund të shkarkoheshin nga detyra.
96. Në të paktën dy raste, Partia Demokratike ka faktuar nëpërmjet provave të pakundërshtueshme se administrata qendrore dhe lokale u vu tërësisht në dispozicion të fushatës zgjedhore të Partisë Socialiste, madje për këtë gjë Partia Demokratike ka bërë edhe kallëzimet penale përkatëse. Në rastin e parë, shtetasi Jani Andoni, me detyrë Nën/Kryetar i Bashkisë së Pustecit, ka kërcënuar gjimnazistët përmes faktit të anulimit ose mosdhënies së bursave të studimit në shtetin Bullgar, ndërsa në rastin e dytë shtetasja Besa Spaho ka detyruar shtetas të ndryshëm që të marrin pjesë në veprimtari politike për llogari të Partisë Socialiste dhe të asaj si kandidate në listën e Partisë Socialiste në Qarkun e Korçës.
97. Këto dy shembuj, për të cilat janë bërë edhe referimet përkatëse pranë organit të akuzës, janë ilustrime flagrante të shkrirjes në një të vetëm të strukturave shtetërore me strukturat partiake. Nëpunësit e administratës lokale dhe qendrore nuk konsiderohen nëpunës në shërbim të shtetit shqiptar, por si ushtarë që duhet t'i shërbejnë partisë, përndryshe i pret largimi nga puna. Këto shkelje flagrante të legjislacionit penal dhe zgjedhor, vecanërisht të dispozitave të sipërcituara, çënojnë rëndë procesin zgjedhor, pasi garën ndërmjet dy a më shumë subjekteve zgjedhore, e kthejnë në një garë ndërmjet shtetit dhe një partie politike. Është e kuptueshme se një garë e tillë, tërësisht e shpërpjestuar, ka një fitues të paracaktuar. Prandaj, edhe në këtë rast është e qartë se shkeljet e rënda dhe flagrante të ligjit, përkatësisht nenit 91 të Kodit Zgjedhor dhe nenit 6 të Vendimit nr. 9/20 të KQZ, kanë çënuar rëndë procesin zgjedhor, dmëtuar barazinë ndërmjet palëve garuese dhe ndikuar drejtpërdrejtë në rezultatin përfundimtar të Qarkut Korçë dhe ndarjes së mandateve në këtë qark, duke plotësuar kështu kushtin e nenit 160 të Kodit Zgjedhor për konstatimin e pavlefshmërisë së zgjedhjeve.
98. **Së katërti**, neni 91, pika 3 e Kodit Zgjedhor dhe neni 3, pika 1.3, gërma “d” i Vendimit Nr. 9/2020 ndalojnë punësimet në administratën publike në periudhën 4 muaj para zgjedhjeve. Megjithatë, sipas të dhënave zyrtare të INSTAT, midis tremujorit të tretë dhe të katërt të vitit

2020, punësimi në sektorin publik është rritur me 6 për qind ose me 10.572 persona. Ndërkohë, më 24 Dhjetor, qeveria autorizoi edhe krijimin e 2.472 pozicione të reja në administratën publike. Qartësisht, punësimet në administratën publike në periudhën zgjedhore, kur nuk diktohen nga nevoja të ngushtshme, kanë për qëllim të përkthehen në mbështetje dhe vota për partinë në pushtet. Numri i saktë i të punësuarve në Qarkun e Korçës dhe sa prej pozicioneve të reja parashikohen të lidhen me këtë qark, do të dalë pas marrjes së provave gjatë hetimit administrativ, megjithatë është e qartë se kjo praktikë e qeverisë, si në Korçë, ashtu edhe kudo tjetër ka pasur për qëllim që të ndikojë mbi vullnetin e zgjedhësve nëpërmjet ofrimit të përfitimeve të drejtpërdrejta.

99. Nga ana tjetër, përvec punësimeve në administratën qendrore, Këshilli Bashkiak monist i Bashkisë së Korçës, ka miratuar në muajin Shkurt 2021 numrin e vendeve të reja të punës që do të hapeshin në shërbimin civil në Bashkinë e Korçës, e cila është edhe më e madhja e Qarkut (**Prova Nr. 24**). Shifrat konkrete të të punonjësve shtesë të bashkisë Korçë dhe institucioneve të saj të varësisë, në kulmin e fushatës zgjedhore do të dalin pas marrjes së informacionit gjatë hetimit administrativ, megjithatë është e qartë se kjo shtesë punonjësish është bërë në kuadër të fushatës zgjedhore, duke synuar shtimin e numrit të mbështetësve dhe votave për PS-në, në këmbim të vendit të punës. Këto shkelje flagrante të Kodit Zgjedhor dhe akteve nënligjore të tij, që kanë synuar vazhdimisht të ndalojnë administratën të rrisë numrin artificialisht numrin e të punësuarve në kohë zgjedhore çënojnë rëndë procesin zgjedhor, duke sjellë deformim të vullnetit të zgjedhësve, me ndikim të konsiderueshëm në rezultatin përfundimtar në zonën zgjedhore përkatëse, e për pasojë edhe në ndarjen e mandateve. Në këto kushte, pasi të administrohen provat shtesë që faktojnë përmasat reale të kësaj skeme të paligjshme në administratën qendrore dhe bashkitë e Qarkut Korçë, do të dale qartë se hapja e vendeve të punës në administratën publike nga ana e Qeverisë Socialiste është një shkelje e rëndë e nenit 91, pika 3 e Kodit Zgjedhor dhe neni 3, pika 1.3, gërma “d” i Vendimit Nr. 9/2020 e përmasave të tilla që ka ndikuar në shpërndarjen e mandateve për këtë qark. Kështu, duke qenë se përmbushet kushti i parashikuar në nenin 160 të Kodit Zgjedhor, KAS-i duhet të vendosë konstatimin e paligjshmërisë, shpalljen e pavlefshmërisë dhe përsëritjen e zgjedhjeve, me synim garantimin e një procesi zgjedhor të lirë, të ndershëm dhe të barabartë.
100. **Së pesti**, neni 3, pika 1.3, gërma “a” parashikon ndalimin e veprimtarive publike të cilat konsistojnë në shpërndarjen e lejeve të legalizimit në periudhën katër muaj para datës së zgjedhjeve. Megjithatë, sic kemi relatuar në pjesën e fakteve, Partia Demokratike disponon

prova dhe foto të deputetëve të Partisë Socialiste, të cilët në të paktën 9 raste shpërndajnë leje legalizimi në periudhën e ndaluar nga Kodi Zgjedhor, me qëllim të pastër elektoral. Një nga rastet flagrante që është denoncuar edhe në SPAK nga ana e Partisë Demokratike dëshmon qartë përmasat reale të këtij problemi.

101. Neni 3, pika 3 e këtij Vendimi të Komisionit Rregullator parashikon se *“katër muaj para datës së zgjedhjeve deri në formimin e qeverisë së re pas zgjedhjeve ndalohet propozimi, miratimi i akteve ligjore ose nënligjore, ose nxjerrja e tyre me qëllim informimin e publikut në lidhje me vendimmarrjen e institucionit miratues në faqen e tij zyrtare, të cilat parashikojnë dhënien e përfitimeve për kategori të caktuara të popullsisë”*. Në kundërshtim me dispozitat e sipërcituara të Vendimit nr. 9, datë 24.12.2020 të Komisionit Rregullator, dhe në kundërshtim të hapur me nenin 91 të Kodit Zgjedhor të Republikës së Shqipërisë, më 3 Prill, drejtuesi politik i PS-sënë Qarkun e Korçës, bashkë me Kryetarin e Bashkisë Korçë dhe Drejtorin e Agjencisë Shtetërore të Kadastrës, organizuan një aktivitet që qartazi nga tonet që mbizotëruan ishte elektoral e për qëllime të propagandës zgjedhore, në të cilin drejtuesi i ASHK-së premtojte se do të interesohej personalisht për problematikat në çështjen e regjistrimit apo legalizimit të banesave në fshatin Dërsnik dhe se 400 familje do të pajiseshin së shpejti me certifikata pronësie.
102. Ndërsa, në 20 Prill u publikua një audiopërgjim i drejtorit të përgjithshëm të Kadastrës, Artan Lame, i cili u kërkonte vartësve të tij të pezullonin procedurat për 100.000 kërkesa për leje legalizimi, të cilat do të refuzoheshin për shkak se mund të votonin partinë kundërshtare. Ndërkohë për 60.000 kërkesa të tjera, drejtori Lame kërkon përshejtimin e procedurës, në mënyrë që kjo të përkthehet në mbështetje për Partinë Socialiste. Përdorimi i lejeve për legalizim në këmbim të votave në favor të PS-së u evidentua edhe në Raportin e OSBE/ODIHR (shih fq. 13). Nga të dhënat e mësipërme, kuptohet se bëhet fjalë për një numër shumë të madh kërkesash për leje legalizimi, rreth 160.000, të cilat aktualisht po trajtohen nga Agjencia Shtetërore e Kadastrës për të gjithë vendin. Kjo do të thotë që impakti që ka ky proces në jetën e qytetarëve është shumë i madh. Ai lidhet me një nga të drejtat themelore që ka cdo qytetar, e drejta e pronës. Në këtë kuptim, përdorim i lejeve të legalizimit, qoftë dhënia e tyre apo shtyrja në kohë për t’ua refuzuar kërkesën eventualisht, përbën një shkelje skandaloze të ligjit. Kjo porosi e ardhur nga drejtuesi më i lartë i Agjencisë së Kadastrës dhe më pas e shpërndarë në mënyrë kapilare te drejtuesit vendorë, tregon për përmasat reale që ka pasur ky fenomen përgjatë zgjedhjeve të 25 Prillit.

103. Numri i lejeve të legalizimit të shpërndara në Qarkun Korçës përgjatë periudhës zgjedhore, do të dalë nga provat e marra gjatë hetimit administrativ, por edhe me provat që ne kemi në dispozicion deri më tani provohet qartësisht se kjo veprimtari e paligjshme ka cënuar rëndë procesin zgjedhor, duke diktuar vullnetin e qytetarëve, e për pasojë rezultatin e zgjedhjeve dhe ndarjen e mandateve. Ashtu, si shkeljet e tjera të analizuara më lart, edhe këto shkelje, duhen vlerësuar në tërësinë e tyre për pasojat e rënda që kanë sjellë mbi procesin zgjedhor, të cilat për nga ndikimi i tyre, e bëjnë procesin në tërësisht të pavlefshëm dhe diktojnë përsëritjen e zgjedhjeve në kushte të ligjshme dhe të barabarta për të gjitha palët.
104. **Konkluzion:** Nga sa më sipër, është e qartë se parimi i barazisë ndërmjet palëve garuese në zgjedhje u cënuar rëndë pasi Shteti dhe Partia në pushtet (PS) u shkrinë në një. Zyrat elektorale të Partisë Socialiste u kthyen në “institucione shtetërore” ku qytetarët duhet të paraqiteshin për t’u punësuar, për të marrë leje legalizimi, për të marrë certifikata pronësie etj. Shteti dhe Partia Socialiste, në koordinim dhe bashkëpunim me njëra-tjetrën i vendosën të gjithë mekanizmat shtetërore në funksion të manipulimit të vullnetit të zgjedhësve. Projektet dhe investimet publike, punonjësit e administratës, punësimet e reja në administratë, lejet e legalizimit, certifikatat e pronësisë u vunë në dispozicion të plotë të Partisë, kryeministrit, ministrave dhe deputetëve, me qëllim për të fituar me çdo kusht zgjedhjet (shih fq. 2, 3 dhe 12 të Raportit Paraprak të OSBE/ODIHR). Ky përdorim masiv i burimeve shtetërore, përveçse një veprimtari e paligjshme, e cila duhet hetuar dhe dënuar nga organet e drejtësisë, është në shkelje flagrante të neneve 78, 91, 92 të Kodit Zgjedhor dhe neneve 3 dhe 6 të Vendimit Nr. 9/2020 të Komisionit Rregullator të KQZ-së, çka ka cënuar rëndë procesin zgjedhor, duke ndikuar drejtpërdrejtë në vullnetin e zgjedhësve, rezultatin përfundimtar të zgjedhjeve dhe ndarjen e mandateve në Qarkun e Korçës.
105. Paligjshmëria e ngritur në sistem nga institucione, drejtues institucionesh, zyrtarë të lartë, përfaqësues të pushtetit qendror dhe vendor, në bashkëpunim me elementë të krimit të organizuar, dikton domosdoshmërisht shpalljen e pavlefshmërisë së këtyre zgjedhjeve dhe përsëritjen e tyre në kushte normale në kuptim të nenit 160 të Kodit Zgjedhor, ku palët garojnë në mënyrë të ndershme dhe të barabartë, ndërsa qytetarët mund të zgjedhin me vullnetin e tyre të plotë dhe të lirë përfaqësuesit e tyre në Kuvendin e Shqipërisë.

A.3 Shkeljet ligjore lidhur me mbledhjen, përpunimin dhe publikimin e të dhënave personale:

106. Neni 35 i Kushtetutës parashikon se mbledhja, përdorimi dhe bërja publike e të dhënave rreth personit bëhet me pëlqimin e tij, me përjashtim të rasteve të parashikuara me ligj. Neni 8 i Konventës Evropiane të të Drejtave të Njeriut parashikon se “Cdokush ka të drejtën e respektimit të jetës së tij dhe familjare, banesës dhe korrespondencës së tij.”. Ndërsa, neni 6 i ligjit Nr. 9887, datë 10.03.2008 “Për Mbrojtjen e të Dhënave Personale” parashikon se të dhënat personale përpunohen vetëm nëse subjekti i të dhënave ka dhënë pëlqimin, dhe neni 7 përcakton se ndalohet përpunimi i të dhënave sensitive ku përfshihen edhe mendimet politike, me përjashtim të rastit kur këtë e kërkon interesi publik.
107. Mbledhja, përpunimi dhe publikimi i të dhënave personale të 910 mijë votuesve, ku përfshihen të dhëna tejet personale si numri ID, vendbanimi, numri i telefonit, bindja politike, vendi i punës është në shkelje flagrante të dispozitave të sipërcituara. Origjina etnike, bindjet, anësia politike, ose pjesëmarrja në shoqata apo sindikata parashikohen edhe si të dhëna sensitive nga neni 3 § 2 i ligjit 9887 (shih edhe *Catt k. Mbretërisë së Bashkuar § 112, dhe S. and Marper k. Mbretërisë së Bashkuar § 66*). Këto shkelje të rënda të ligjit janë kryer nga drejtues, zyrtarë, përfaqësues dhe mbështetës të Partisë Socialiste, të ashtuquajturit “patronazhistë”, të cilët kryeministri në mënyrë të përsëritur i ka falënderuar për fitoren.
108. Madje, pavarësisht se kjo skemë u zbulua plotësisht vetëm në Tiranë, kryetari i PS-së, Edi Rama dhe sekretari i përgjithshëm, Taulant Balla kanë pranuar se një skemë e tillë përdoret në të gjithë vendin nga strukturat e PS-së. Përmes falenderimeve që Kryeministri u bënte patronazhistëve të Partisë Socialiste gjatë kohës së fushatës zgjedhore, ai në mënyrë indirekte pranoi ekzistencën e databazave si ajo e Tiranës për të gjitha qarqet e tjera. Kryeministri gjatë njërit prej takimeve të tij u shpreh se patronazhistët “ju njohin kush jeni” dhe këtë paralajmërim ai e kishte për qytetarët, dhe veçanërisht për mbështetësit e opozitës. Ky mesazh i dhënë nga Kryeministri përbën në mënyrë të padyshtimtë kanosje ndaj pjesëmarrësve në zgjedhje, po të kujtohen këtu edhe kërcënimet për largime nga puna, mbledhja e kartave të identitetit nga Znj. Marjana Lara etj, detyrimi për të marrë pjesë në aktivitete zgjedhore nga ana e Znj. Besa Spaho etj. Fakti që Kryeministri doli me aq mburrje dhe lavdëroi patronazhistët, madje intimidoi edhe qytetarët duke u thënë këtyrë të fundit se “ata njihen prej patronazhistëve” krijoi perceptimin e qartë se databaza e të dhënave personale ishte e hartuar

për çdo qark, përfshi këtu edhe Qarkun e Korçës. Realitetin e menduar prej secilit nga banorët e Qarkut të Korçës nuk e mohoi kurrë as Drejtuesi Politik i Qarkut Korçë (**Prova Nr. 44**). Në asnjë rast, Niko Peleshi nuk u ofroi garanci qytetarëve të qarkut të Korçës se një databazë e tillë nuk ekzistonte edhe për ta, por në heshtje pranoi ekzistencën e një databazë të tillë kriminale, me qëllim intimidimin e zgjedhësve të Qarkut të Korçës.

109. Që ekzistenca e databazave të njëjta me atë të publikuar për Qarkun e Tiranës, të faktohej, u nevojiti edhe edhe nga denoncimi i bërë nga kryetarja e LSI, Znj. Monika Kryemadhi për qarkun e Durrësit ku dolën në pah të dhënat personale për 350 mijë zgjedhës (**Prova Nr. 31**). Posedimi në mënyrë të paligjshme i të dhënave personale të qytetarëve të të gjitha qarqeve, përfshi edhe qarkun e Korçës të marrë nga serverat shtetërorë, i bëri zgjedhësit vulnerabël përballë pushtetit, duke i dhënë mundësi PS të ushtronte kontroll mbi këta zgjedhës (shih fq. 2 dhe 12 të Raportit Paraprak të OSBE/ODIHR).
110. **Konkluzion:** Nga sa më sipër, është e qartë se Partia Socialiste, drejtuesit, përfaqësuesit, strukturat, shtabet qendrore, zyrat elektorale morën nga serverat shtetërorë të dhënat personale të qytetarëve me qëllim përdorimin e tyre për t'i bërë qytetarët më vulnerabël dhe eventualisht për të kontrolluar vullnetin e tyre gjatë fushatës zgjedhore dhe në ditën e votimit. Ky krim i shumëfishtë, me përmasa ndërkombëtare, përbën një rast flagrant se si shteti i vë në dispozicion Partisë infrastrukturën e tij për të fituar zgjedhjet. Mbledhja, përpunimi dhe publikimi i të dhënave të 910 mijë qytetarëve në Tiranë dhe 350 mijë qytetarëve në Durrës, për të cilat askush deri më sot nuk ka dalë të thotë që ka dhënë pëlqimin e tij për mbledhjen, përpunimin apo publikimin e tyre (shih *Radu v. Moldavia, 2014*), pra në mënyrë krejtësisht të kundërligjshme, çënoi rëndë procesin zgjedhor të 25 Prillit.
111. Edi Rama, në cilësinë e kryetarit të PS-së dhe Taulant Balla, eksponent i lartë i Partisë Socialiste jo vetëm që nuk e mohuan kurrë ekzistencën e databazave për të gjithë Shqipërinë, por përkundrazi lavdëruan patronazhistët dhe intimiduan zgjedhësit, përfshi edhe ata të Qarkut të Korçës. As vetë Drejtuesi Politik i PS në Korçë nuk e mohoi kurrë ekzistencën e një database, por e pranoi ekzistencën e saj në heshtje duke e normalizuar dhe e relativizuar fenomenin me qëllimin e vetëm kriminal të intimidimit të zgjedhësve në Qarkun e Korçës. Duke qenë se Shteti dhe Partia ishin të pajisur me informacion për secilin zgjedhës, përfshirë edhe bindjet e tyre politike, kjo i bëri më vulnerabël përballë pushtetit dhe më lehtësisht viktimë e presioneve apo mjeteve të tjera të kundërligjshme për të ndaluar të shprehin vullnetin e tyre lirisht. Disa nga këto forma që përdori Partia-Shtet ishte blerja e votuesve që mbështesnin opozitën, marrja

e kartave të identitetit për të mos votuar, kërcënimi për të mos dalë në fushatë, apo kërcënime për largime nga puna të zgjedhësit apo të afërmit të tij, inspektime dhe paralajmërime për mbyllje biznesi. Të gjitha këto shkelje të rënda të Kushtetutës, Konventës Evropiane të të Drejtave të Njeriut, Kodit Zgjedhor, ligjit për mbrojtjen e të dhënave personale, cënuan rëndë procesin zgjedhor të 25 prillit, duke ndikuar drejtpërdrejtë mbi rezultatin e zgjedhjeve dhe ndarjen e mandateve në zonën zgjedhore, në shkelje flagrante të nenit 160 të Kodit Zgjedhor. Për këtë shkak, i vetmi mjet ligjor për të garantuar rikthyer besimin e qytetarve te sistemi i zgjedhjeve të lira dhe të ndershme është përsëritja e tyre në këtë zonëzgjedhore.

A.4 Shkeljet ligjore lidhur me mohimin e të drejtës për të votuar të emigrantëve:

112. E drejta e cdo qytetari shqiptar për të votuar është e sanksionuar në nenin 45 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë e cila citon se *“1. Cdo shtetas që ka mbushur tetëmbëdhjetë vjeç, qoftë edhe ditën e zgjedhjeve, ka të drejtën të zgjedhë dhe të zgjidhet.”* Ndërkaq ajo është edhe një nga të drejtat themelore të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut përkatësisht e parashikuar në nenin 3, Protokolli 1 i cili citon se: *“Palët e Larta Kontraktuese marrin përsipër të organizojnë në intervale të arsyeshme kohore, zgjedhje të lira me votim të fshehtë, në kushte që sigurojnë shprehjen e lirë të mendimit të popullit për zgjedhjet e organit ligjvënës.”*
113. Ashtu sic kemi përmendur edhe në rrethanat e cështjes të këtij ankimi, në datën 19 Prill 2021, me anë të Urdhërit nr. 219 të Ministrisë së Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Civile kjo e fundit urdhëroi të gjithë shtetasit që hyjnë në Shqipëri përmesë rrugëve ajërore, tokësore dhe detare nga këto dy shtete të vetëkarantinohen në mënyrë të detyrueshme nga data 20 Prill 2021 deri në datën 03.05.2021. Pra vetëm 6 ditë përpara organizimit të zgjedhjeve, shtetasit shqiptar të cilët vendbanojnë në Maqedoni dhe Greqi u ndaluan nga marrja pjesë në zgjedhje. Në total, sipas të dhënave të institutit për vitin 2020, në Greqi dhe Maqedoni banojnë rreth rreth 500,000 votues (pra të moshave mbi 18 vjeç).
114. Praktika gjyqësore e GJEDNJ, përkatësisht vendimet si *Hirst v. Mbretëria e Bashkuar, Aziz v. Qipro, Tanase v. Moldavia, Libita v. Italy, Sitaropoulos dhe të tjerë v. Greqi*, etj, në lidhje me votimin e emigrantëve jashtë kufijve ka vendosur dy parime kryesore si vijon: (i) E drejta e emigrantëve për të votuar në vendin e tyre të rezidencës nuk është një detyrim që lind nga neni 3 i Protokollit 1 të Konventës por ky i fundit mund të jetë i aplikueshëm vetëm nëse ka një detyrim mbi shtetin që buron nga ligji i brendshëm (ii) Gjykata është në vecanti e

vëmëndëshme për rastet kur është mohuar e drejta e votës në tërësi. Ky kufizim absolut duhet të arrijë një qëllim të ligjshëm (legitimate aim) por gjithashtu të kalojë testin e proporcionalitetit (stringent proportionality test)”.

115. Në rastin e Shqipërisë, në shtesë të nenit 45 të Kushtetutës, neni 24 dhe 25 i Kodit Zgjedhor, sipas ndryshimeve të fundit të datës 23.07.2020, ka parashikuar shprehimisht të drejtën e votimit për emigrantët shqiptarë në vendin e tyre të rezidencës. Kështu, garantimi i kësaj të drejte për të gjithë emigrantët është një detyrim, i cili buron nga Kushtetuta dhe Kodi Zgjedhor dhe për rrjedhojë në referim të parimit të parë relatuar më sipër, mohimi i të drejtës së emigrantëve për të votuar në vendin e tyre të rezidencës është një shkelje e nenit 45 të Kushtetutës, neneve 24, 25 të Kodit Zgjedhor dhe rrejdhimisht edhe e nenit 3 të Protokollit nr. 1 të Konventës. Nga ana tjetër, përsa i parimit të dytë të gjyktës në çështjen *Sitaropoulos dhe të tjerë*, kjo e fundit argumentoi se kufizimi që emigrantët të votojnë në Greqi dhe jo nga vendi i tyre i rezidencës ishte një kufizim proporcional dhe e drejta e tyre nuk u mohua në tërësinë e saj.
116. Është fakt se Qarku i Korçës kufizohet në një pjesë të tij me Republikën e Maqedonisë së Veriut, ndërsa në një pjesë tjetër me Republikën e Greqisë. Gjithashtu, është fakt i pakundërshtueshëm se edhe për shkak të afërsisë dhe lidhjeve kulturore, numri i emigrantëve nga Qarku i Korçës drejt këtyre vendeve është shumë herë më i lartë se në qarqe të tjera. Nëse do të mbanim parasysh këtu edhe faktin se shtetas shqiptarë janë të punësuar sezonalisht në këto dy vende, numri i shtetasve me të drejtë vote, por që për shkak të Urdhrit të sipërpërmendur nuk e kanë ushtruar dot këtë të drejtë kushtetuese është shumë herë më i lartë në këtë Qark krahasuar me të tjerët.
117. **Konkluzion:** Në zgjedhjet parlamentare të 25 Prill 2021, është e qartë se jo vetëm nuk lejohen shtetasit shqiptarë me rezidencë jashtë Shqipërisë që të votojnë në vendbanimin e tyre (detyrim ky ligjor sic e kemi analizuar edhe më sipër), por efektivisht e drejta për të votuar të shtetasve shqiptarë resident në Greqi dhe Maqedoni është mohuar në tërësinë e saj pasi këta të fundit për shkak të karantinimit të detyruar nuk u lejuan që të votojnë as duke u kthyer përkohësisht në Shqipëri. Kështu, një masë e tillë është tërësisht jo proporcionale dhe në shkelje të nenit 3 të Protokollit nr. 1. Këto shkelje të Kushtetutës dhe Konventës Evropiane të të Drejtave të Njeriut, që sollën mohimin e të drejtës për të votuar të mbi 500 mijë qytetarëve me të drejtëvotë. Diferenca në përqindje ndërmjet subjekteve zgjedhore është shumë herë më e ulët se përqindja e votuesve që jetojnë jashtë vendit apo vecanërisht në Greqi/Maqedoni të Veriut, të cilëve iu mohua e drejta për të votuar. Kjo çënoi rëndë procesin zgjedhor në tërësinë e tij,

dhe sigurisht me një impakt të drejtpërdrejtë në ndarjen e mandateve, pasi mbi 500 mijë zgjedhës potencialë, mund të kishin përcaktuar jo vetëm rezultatin në zonën zgjedhore të Qarkut Korçës, por në të gjithë Shqipërinë.

A.5 Shkeljet ligjore lidhur me mohimin e të drejtës për të votuar të infektuarve me COVID-19:

118. Ashtu sic është shpjeguar më lart, neni 45 i Kushtetutës dhe neni 3, Prokollli 1 i Konventës Evropiane të të Drejtave të Njeriut garantojnë të drejtën për të zgjedhur dhe për t'u zgjedhur të cdo shtetasi që ka mbushur moshën madhore. Rastet e vetme përjashtimore nga kjo e drejtë janë parashikuar shprehimisht nga neni 45 i Kushtetutës, përkatësisht shtetasit e deklaruar të paaftë, shtetasit e dënuar me burgim për një kategori krimesh, shtetasit e dëbuar për një krim ose cënim shumë të rëndë të sigurisë publike. Kushtetuta dhe Kodi Zgjedhor nuk parashikon përjashtime të tjera nga e drejta për të zgjedhur dhe për t'u zgjedhur.
119. Në rastin konkret, personave të infektuar me COVID-19 iu mohua e drejta për të votuar për shkak të detyrimit për të qëndruar të karantinuar. Asnjë mundësi alternative nuk u parashikua për këta persona, qoftë nga Komisioni Qëndror i Zgjedhjeve apo Ministria e Shëndetësisë, duke sjellë kështu cënimin e të drejtës së tyre. Sipas të dhënave zyrtare të Ministrisë së Shëndetësisë, numri i personave të infektuar me COVID-19 në ditën e zgjedhjeve ishte 22.431 persona ku vetëm në Qarkun e Korçës 548 raste të tilla.
120. **Konkluzion:** Mohimi kategorikisht i të drejtës për të votuar i personave të infektuar me COVID-19 përbën efektivisht shkelje të së drejtës së tyre. Sic ka konkluduar Misioni i OSBE/ODIHR në raportin e tij paraprak kjo praktikë bie ndesh përkatësisht me dispozitat për drejtat e votimit dhe barazinë e votës të parashikuar në nenin 45 të Kushtetutës dhe me paragrafin 7.2 të Dokumentit të Kopenhagenit të vitit 1990 të OSBE-së (shih fq. 8 të Raportit paraprak të OSBE/ODIHR). Ashtu si edhe në rastin e emigrantëve është e qartë se këto cënime të rënda të procesit zgjedhor mund të ndreqen vetëm më një vendimarrje pavlefshmërie dhe përsëritjen e zgjedhjeve. Tej atyre parashikimeve që përmban Kushtetuta dhe ligji, askujt tjetër nuk mund t'i mohohet e drejta thelbësore për cdo shoqëri demokratike, për të zgjedhur përfaqësuesit e tij/saj. Numri total i zgjedhësve në Qarkun e Korçës, të infektuar me COVID-19, në ditën e zgjedhjeve, është thujse sa një e treta e diferencës ndërmjet PS dhe LSI ose PS dhe PD-AN për mandatin e fundit, dhe duke mbajtur në konsideratë edhe

shkeljet e tjera, mohimi i të drejtës së këtyre qytetarëve për të votuar përbën një shkelje të rëndë të ligjit, e cila në kuptim të nenit 160 të Kodit Zgjedhor, ka ndikim në rezultatin e zgjedhjeve dhe në ndarjen e mandateve. Për rrjedhojë, zgjedhjet në këtë zonë zgjedhore duhet të shpallën të pavlefshme dhe të përsëriten.

A.6 Shkeljet ligjore lidhur me pavlefshmërinë e fletëve të votimit dhe diskriminimin e kandidatëve:

121. **Së pari**, neni 98 i Kodit Zgjedhor parashikon se fleta e votimit duhet të respektojë kushtin që fleta e votimit të mos jetë tejet e ngarkuar, konfigurimi i fletës të jetë i qartë e i kuptueshëm për zgjedhësin dhe zgjedhësi ta ketë të lehtë orientimin për votimin e subjektit zgjedhor dhe të kandidatit të parapëlqyer. Ndërsa, pika 27 e Kodit të Praktikës së Mirë në Cështjet Zgjedhore të Komisionit të Venecias parashikon se zgjedhësit duhet të kenë mundësi të hedhin votat e tyre për listat e regjistruara ose për kandidatët, gjë që do të thotë se atyre duhet t'u vihen në dispozicion fletët e votimit me emrat e kandidatëve, dhe ata duhet të kenë mundësi të hedhin fletët e votimit në kutitë e votimit.
122. Në fakt, ashtu sic kemi relatuar në pjesën e fakteve, në datën 31 Mars, Komisioneri Shtetëror i Zgjedhjeve miratoi fletën e votimit me emrat e kandidatëve për deputetë, në përputhje me parimet e nenit 98 të Kodit Zgjedhor dhe pikës 27 të Kodit të Praktikës së Mirë në Cështjet Zgjedhore për të mundësuar orientimin sa më të lehtë të votuesve për të votuar subjektin zgjedhor që dëshironin dhe kandidatin e preferuar. Por, ky vendim u ndryshua nga KAS-i dhe Kolegji Zgjedhor, cka solli që numri i fletëve të votimit të pavlefshme të arrinte në 83.028 vota ose 5% e numrit total të votuesve dhe ku vetëm në Korçë një numër prej 7375 votash të pavlefshme ose 5,62% e votave. Ky fakt u evidentua edhe në Raportin Paraprak të OSBE/ODIHR sipas të cilit konfigurimi i fletës së votimit kontribuo i në krijimin e një konfuzioni në ditën e zgjedhjeve (shih fq. 7). Por, edhe në deklaratën e datës 28 Prill, Komisioneri Shtetëror pranoi se fleta e votimit kishte ndikuar në një numër shumë të lartë fletësh të pavlefshme.
123. **Së dyti**, neni 18 parashikon se të gjithë janë të drejtë përpara ligjit dhe askush nuk mund të diskriminohet pa një shkak të përligjur. Ndërsa, neni 45 garanton në mënyrë të barabartë të drejtën për t'u zgjedhur të cdo shtetasi të Republikës së Shqipërisë. Në këtë kuptim, dhënia të drejtë vetëm e kryetarëve të partive për të kandiduar në katër zona zgjedhore, përbën një

trajtim të pabarabartë dhe diskriminues, në kuptim të dispozitave ligjore të sipërcituara. Ky fakt është konstatuar me të drejtë edhe nga raporti paraprak i OSBE/ODHIR, i cili shprehet se ligji u lejon vetëm kryetarëve të partive, por asnjë kandidati tjetër, që të kandidojnë deri në katër zona zgjedhore, ndërkohë që kandidatët e tjerë mund të kandidojnë vetëm në një zonë, gjë që përbën shkelje të së drejtës së kandidimit në kushte të barabarta (shih fq. 2).

124. **Konkluzion:** Nga sa më lart, është e qartë se miratimi i një flete votimi në kundërshtim me kriteret e përcaktuara nga neni 98 i Kodit Zgjedhor dhe pika 27 e Kodit të Praktikës së Mirë në Cështjet Zgjedhore, solli një numër tejet të lart të fletëve të votimit, të cilat nëse do të ishin përkthyer në mandate mund të ndryshonin rezultatin nga 5 – 8 mandate në të gjithë Shqipërinë. Këto mandate mund të sillnin jo vetëm ndryshimin e rezultatit në qarqe të caktuara, ku diferenca ndërmjet palëve është e ngushtë, por edhe në rang kombëtar, kur dihet se partia e parë sipas rezultateve paraprake ka vetëm katër mandate më shumë se shumica e kërkuar për formimin e qeverisë. Nga ana tjetër, lejimi vetëm i kryetarëve të partive për kandiduar në katër zona zgjedhore, të cilat në lista janë të barabartë si të gjithë kandidatët e tjerë, përbën një diskriminim në të drejtën për t'u zgjedhur, në kuptim të neneve 18 dhe 45 të Kushtetutës.
125. Në tërësinë e tyre këto shkelje të ligjit shqiptar dhe praktikave më të mira ndërkombëtare, cënuan rëndë procesin zgjedhor, duke ndikuar drejtpërdrejtë në ndarjen e mandateve. Duke mbajtur parasysh se diferenca për mandatin e fundit mes PS dhe LSI është 1598 vota apo mes PS dhe PD është 1678 vota, ndërsa numri i votave të pavlefshme është 7375 vota, është e qartë se vendimet e marra në kundërshtim me nenin 98 të Kodit Zgjedhor dhe pikat 27 dhe 49 të Kodit të Praktikës së Mirë në Cështjet Zgjedhore, cënuan rëndë procesin zgjedhor, duke diktuar një rezultat në shpërputhje me vullnetin e zgjedhësve, e për rrjedhojë edhe ndarjen e mandateve, dhe për rrjedhojë në kuptim të nenit 160 të Kodit Zgjedhor, ky proces zgjedhor në Qarkun Korçë duhet të shpallet i pavlefshëm dhe të urdhërohet përsëritja e zgjedhjeve në këtë qark.

A.7 Shkeljet ligjore lidhur me votimin e dyfishtë, votimin për të tretët apo votimin familjar:

126. Sic kemi relatuar në kapitullin e rrethanave të cështjes (shih paragrafët 50 – 52), futja e identifikimit elektronik në Kodin Zgjedhor dhe aplikimi për zgjedhjet për Kuvendin e Shqipërisë në 25 prill 2021 kishte si qëllime të qarta eliminimin e votimit të dyfishtë, votimit për të tretët apo votimin familjar. Votimi i dyfishtë nënkupton se i njëjti zgjedhës voton më

shumë se një herë në të njëjtën qendër votimi apo qendra votimi të ndryshme. Votimi për të tretët, në kuptim të nenit 2, pika 29 e Kodit Zgjedhor, nënkupton rastet kur një zgjedhës voton në emër dhe për llogari të një zgjedhësi tjetër, i pranishëm ose jo në qendrën e votimit. Ndërsa, votimi familjar, sipas nenit 2, pika 30 e Kodit Zgjedhor, nënkupton rastet kur një pjesëtar i familjes, voton në emër dhe për llogari të pjesëtarëve të tjerë.

127. Të vetmet raste kur votimi për të tjerë është i lejuar, qofshin familjarë ose jo, janë ato të parashikuara nga neni 108 i Kodit Zgjedhor, kur zgjedhësi vetë është në pamundësi fizike për të ushtruar të drejtën e votës. Në këtë rast, ky zgjedhës mund të asistohet nga një familjar ose zgjedhës tjetër, votues në të njëjtën qendër votimi, për të votuar, duke nënshkruar një deklaratë të posacme. Pra, rastet kur një zgjedhës voton në emër të një zgjedhësi tjetër, në kushtet e nenit 108 sipërcituar, dokumentohen dhe mund të provohen lehtësisht. Në të gjitha rastet e tjera, votimi i dyfishtë, për të tretët apo familjarët, përveçse në kundërshtim flagrant me nenin 3, pika 4 që parashikon të drejtën e çdo zgjedhësi vetëm për një votë, përbën edhe veprë penale, të parashikuara nga neni 327/a të Kodit Penal.
128. Megjithatë, ashtu sic kemi parashtruar në pjesën e fakteve (shih paragrafin 51), nga informacionet e marra në terren nga strukturat e PD-së rezulton se persona të ndryshëm kanë votuar më shumë se një herë, qoftë për të tretët apo familjarë të tyre, duke shkelur kështu drejtpërdrejtë Kodin Zgjedhor. Nga ana tjetër, ekzistenca e këtij problemi u pranua edhe nga ana e Komisionerit Shtetëror të Zgjedhjeve, i cili në datën 6 maj njoftoi fillimin e procesit të kryqëzimit të dhënave për të konstatuar rastet e votimit më shumë se një herë në një qendër votimi apo qendra të ndryshme. Përmasat reale në numër zgjedhësish në zonën zgjedhore të Qarkut të Korçës do të dalin nga provat e kërkuara gjatë hetimit administrativ nga ana jonë. Thënë këtë, votimi i dyfishtë, votimi për të tretët ose familjarët, përbën shkelje të rëndë të ligjit, duke cënuar procesin zgjedhor në atë masë sa që mund të ndikojë në ndarjen e mandateve. Votimi i një personi në emër të tretëve apo familjarëve i bën zgjedhjet e pavlefshme. Votimi i një personi për të tjerët çënon parimin e votës vetjake, parashikuar në nenin 45/4 të Kushtetutës (shih Vendimin nr. 169, datë 26.07.2020 të Gjykatës Kushtetuese). Nëse gjatë hetimit administrativ rezulton se ky problem ekziston në një masë të gjërë apo minimalisht mbi 136 raste, atëherë KAS-it nuk i mbetet tjetër, vecse shpallja e pavlefshmërisë dhe urdhërimi i përsëritjes së zgjedhjeve në zonën zgjedhore Qarku i Korçës.

B. Në lidhje me provat që kërkojmë të merren:

129. Pjesa X, nenet 124 – 144 të Kodit Zgjedhor përcaktojnë procedurën që ndjek Komisioni i Ankimeve dhe Sanksioneve për shqyrtimin e një ankimi administrativ. Neni 136, pika 1, gërma “c” parashikon se palët kanë të drejtë të kërkojnë marrjen e provave për të vërtetuar faktet, në rast se nuk ka qenë e mundur që këto prova të siguroheshin paraprakisht prej tyre. Ndërsa, pika 3 përcakton se kërkesa për marrjen e provave, sipas shkronjës “c” të pikës 1 të këtij neni, kur mbështetet nga dy anëtarë të KQZ-së dhe kur këto prova administrohen vetëm nga KQZ-ja, pranohet menjëherë pa iu nënshtuar debatit ose votimit në KQZ. KQZ-ja është e detyruar të procedojë menjëherë me marrjen dhe shqyrtimin e provave të kërkuara. Neni 137 përcakton detyrimin që kanë organet e tjera të administratës publike për të vënë në dispozicion informacione, dokumente dhe cdo provë tjetër që kërkohet ose cmohet e nevojshme për hetimin administrativ. Ndërsa, neni 138 përcakton se KQZ-ja, kur pranon kërkesën e palëve sipas nenit 136, pika 3 të Kodit, këqyr materialet zgjedhore në kutitë e materialeve të votimit dhe kutitë e fletëve të votimit. Nëse kërkohet nga një anëtar i KQZ-së, kjo e fundit është e detyruar të kryejë rinumërimin dhe rivlerësimin e fletëve të votimit.

130. **Në rastin konkret, për të provuar pretendimet e parashtruara më lart lidhur me tërësinë e shkeljeve ligjore që cojnë në pavlefshmërinë dhe përsëritjen e zgjedhjeve në Zonën Zgjedhore Korçë, në vijim do të parashtrojmë kërkesat tona për marrjen e provave në përputhje me nenet 136, 137 dhe 138 të Kodit Zgjedhor, si më poshtë:**

- (i) Marrjen e një informacioni zyrtar nga Prokuroria Kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar për numrin e procedimeve penale lidhur me krimet zgjedhore dhe fazën e tyre;**
- (ii) Marrjen e një informacioni zyrtar nga Prokuroria Rrethit Gjyqësor Korçë dhe Prokuroria e Rrethit Gjyqësor për numrin e procedimeve penale lidhur me krimet zgjedhore në prokuroritë e këtyre rretheve dhe fazën e tyre;**
- (iii) Marrjen e një informacioni zyrtar nga Drejtoria e Përgjithshme e Policisë së Shtetit për numrin e shtetasve të ndaluar, të arrestuar dhe numrin e rasteve të referuara për krime zgjedhore;**
- (iv) Marrjen e një informacioni zyrtar nga Drejtoria e Përgjithshme e Rezervave Materiale të Shtetit mbi gjendjen e rezervave të shtetit në depozitat qendrore dhe lokale për cdo muaj nga Dhjetor – Maj 2021;**

- (v) Marrjen e një informacioni zyrtar nga Inspektoriati Qëndror dhe të gjitha inspektoriatet që veprojnë në Shqipëri për numrin e inspektimeve të kryera në periudhën 24 Dhjetor 2020 – 1 Maj 2021; për numrin e gjobave dhe sanksioneve të vendosura; numrin e sanksioneve/gjobave të revokuara me vendim administrativ/vendim gjyqësor;
- (vi) Marrjen e një informacioni zyrtar nga Agjencia e Prokurimeve Publike për numrin e tenderave, koncesioneve, PPP-ve të shpallur rishtazi apo për të cilat janë shpallur fituesit në periudhën 24 Dhjetor 2020 – 1 Maj 2021;
- (vii) Marrjen e një informacioni zyrtar nga Këshilli Kombëtar i Teritorit për numrin e lejeve të ndërtimit të dhëna në periudhën 24 Dhjetor 2020 – 1 Maj 2021;
- (viii) Marrjen e një informacioni zyrtar nga Agjencia Shtetërore e Kadastrës për numrin e lejeve të legalizimit të dhëna sipas qarqeve në periudhën 24 Dhjetor 2020 – 1 Maj 2021;
- (ix) Marrjen e një informacioni zyrtar nga Ministri i Shtetit për Rindërtimin për numrin e banesave të ndërtuara/rindërtuara, për të cilat janë dhënë celësat e banesave në periudhën 24 Dhjetor 2020 – 1 Maj 2021;
- (x) Marrjen e një informacioni zyrtar nga Drejtoria e Përgjithshme e Gjendjes Civile mbi numrin e shtetasve shqiptarë që ndryshuan adresat e banimit në periudhën 1 Janar 2020 – 1 Maj 2021;
- (xi) Marrjen e një informacioni zyrtar nga Departamenti i Administratës Publike për numrin e punonjësve të institucione publike, vendore apo qendrore, dhe si ka ndryshuar, sipas qarqeve, për periudhën 1 Janar 2020 – 1 Maj 2021;
- (xii) Marrjen e një informacioni zyrtar nga Bashkia Devoll, Bashkia Kolonjë, Bashkia Korçë, Bashkia Maliq, Bashkia Pogradec, Bashkia Pustec, agjencitë e varësisë dhe shoqëritë në pronësi të shtetit apo bashkive, për numrin e punonjësve të institucioneve publike, vendore apo qendrore, dhe si ka ndryshuar, për periudhën 1 Janar 2020 – 1 Maj 2021;
- (xiii) Marrjen e një informacioni zyrtar nga Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale dhe nga Bashkia Devoll, Bashkia Kolonjë, Bashkia Korçë, Bashkia Maliq, Bashkia Pogradec, Bashkia Pustec lidhur me numrin e familjeve që kanë përfituar ndihmë ekonomike dhe ndryshimin e masës ekonomike, në periudhën 1 Janar 2020 – 1 Maj 2021;

- (xiv) Marrjen e një informacioni zyrtar nga Prokuroria e Posacme kundër Korrupsionit dhe Krimin të Organizuar lidhur me fazën e hetimeve lidhur me bërjen publike të të dhënave të 910 mijë qytetarëve të Tiranës;
- (xv) Marrjen e një informacioni zyrtar nga INSTAT mbi numrin e shqiptarëve që jetojnë jashtë Shqipërisë; numrin e shqiptarëve që jetojnë në Greqi dhe Maqedoninë e Veriut; dhe numrin e këtyre shtetasve mbi moshën 18-vjeç;
- (xvi) Marrjen e një informacioni zyrtar nga Ministria e Shëndetësisë mbi numrin e personave të infektuar me COVID-19 në datën 25.04.2021 sipas qarqeve dhe në Qarkun e Korçës sipas Bashkive të Qarkut;
- (xvii) Marrjen e një informacioni zyrtar nga Drejtoria e Përgjithshme e Policisë së Shtetit mbi numrin e shtetasve shqiptarë që kanë hyrë në Shqipëri në periudhën 19.04.2021 – 25.04.2021 nga Republika e Greqisë dhe Maqedonia e Veriut; listën e plotë të këtyre personave;
- (xviii) Marrjen e një informacioni zyrtar nga OSHEE mbi të gjitha shpërblimet që u janë punonjësve të kësaj kompanie shtetërore, sipas qarqeve, në periudhën 1 Janar 2020 – 1 Maj 2021;
- (xix) Marrjen e të dhënave të kryqëzuara ndërmjet pajisjeve të identifikimit elektronik PEI për zonën zgjedhore Qarku i Korçës.

IV. KONKLUZIONI

131. Prandaj, duke pasur parasysh sa më sipër, si dhe:

- (i) *Neni 130 i Kodit Zgjedhor përcakton se KQZ merr vendim për pranimin e kërkesës ankimore, pasi verifikon: a) kompetencën e KQZ-së; b) legjitimitimin e ankuesit; dhe c) respektimin e afateve ligjore. Duke qenë se sic kemi shpjeguar më lart, ankimi i paraqitur nga PD-ja përmbush të tre kriteret proceduriale (legjitimitimin, kompetencën dhe afatin ligjor), kërkojmë pranimin për shqyrtim të kërkesës ankimore nga Komisioni i Ankimeve dhe Sanksioneve;*
- (ii) Ndërtimi i një skeme kriminale, e shtrirë në mënyrë kapilare në të gjithë Qarkun e Korçës për blerjen e votes dhe tjetërsimin e vullnetit të zgjedhësve, nëpërmjet përfshirjes të personave me rekorde kriminale, përbën shkelje flagrante të Kodit Zgjedhor, duke cënuar rëndë procesin zgjedhor, e për rrjedhojë duke ndikuar

drejtpëdrejtë në ndarjen e mandateve. Blerja e votave përmes parave apo përmes favoreve të tjera jomateriale, përbën cënim të rëndë të procesit zgjedhor, cka ka sjellë më pas edhe dhënien minimalisht të një mandati në favor të PS-së;

- (iii) Skema e shpërndarjes së parave, marrja e kartave të identitetit, kërcënimi i zgjedhësve me heqjen apo mosdhënien e përfitimeve që ligji apo institucione të tjera u njohin atyre, rritja dhe fryrja e organikave të administratës vendore e qendrore është shumëfish më i lartë se numri i zgjedhësve që kanë ndarë mandatin ndërmjet PS dhe LSI ose PS dhe PD.
- (iv) Parimi i barazisë ndërmjet palëve garuese në zgjedhje u cënua rëndë pasi Shteti dhe Partia në pushtet (PS) u shkrinë në një. Zyrat elektorale të Partisë Socialiste u kthyen në “institucione shtetërore” ku qytetarët duhet të paraqiteshin për t’u punësuar, për të marrë leje legalizimi apo certifikata pronësie. Shteti dhe Partia Socialiste, në koordinim dhe bashkëpunim me njëra-tjetrën i vendosën të gjithë mekanizmat shtetërorë në funksion të manipulimit të vullnetit të zgjedhësve. Projektet dhe investimet publike, punonjësit e administratës, punësimet e reja në administratë, lejet e legalizimit, certifikatat e pronësisë u vunë në dispozicion të plotë të Partisë, kryeministrit, ministrave dhe deputetëve, me qëllim për të fituar me çdo kusht zgjedhjet (shih fq. 2, 3 dhe 12 të Raportit Paraprak të OSBE/ODIHR);
- (v) Partia Socialiste, drejtuesit, përfaqësuesit, strukturat, shtabet qendrore, zyrat elektorale morën nga serverat shtetërorë të dhënat personale të qytetarëve me qëllim përdorimin e tyre për t’i bërë qytetarët më vulnerabël dhe eventualisht për të kontrolluar vullnetin e tyre gjatë fushatës zgjedhore dhe në ditën e votimit. Ky krim i shumëfishtë, me përmasa ndërkombëtare, përbën një rast flagrant se si shteti i vë në dispozicion Partisë infrastrukturën e tij për të fituar zgjedhjet. Mbledhja, përpunimi dhe publikimi i të dhënave të 910 mijë qytetarëve në Tiranë dhe 350 mijë qytetarëve në Durrës, dhe mbledhja e përpunimi i të dhënave të qytetarëve në qarqet e tjera të vendit e cila vërtetohet përmes deklarimeve të Kryeministrit, për të cilat askush deri më sot nuk ka dalë të thotë që ka dhënë pëlqimin e tij për mbledhjen, përpunimin apo publikimin e tyre, pra në mënyrë krejtësisht të kundërligjshme, cënoi rëndë procesin zgjedhor të 25 Prillit;
- (vi) Në zgjedhjet parlamentare të 25 Prill 2021, është e qartë se jo vetëm nuk lejohen shtetasit shqiptar me rezidencë jashtë Shqipërisë që të votojnë në vendbanimin e tyre,

por efektivisht e drejta për të votuar të shtetasve shqiptar resident në Greqi dhe Maqedoni është mohuar në tërësinë e saj pasi këta të fundit për shkak të karantinimit të detyruar nuk u lejuan që të votonin as duke u kthyer përkohësisht në Shqipëri. Kështu, një masë e tillë është tërësisht jo proporcionale dhe në shkelje të nenit 3 të Protokollit nr. 1. Këto shkelje të Kushtetutës dhe Konventës Evropiane të të Drejtave të Njeriut, që sollën mohimin e të drejtës për të votuar të mbi 500 mijë qytetarëve me të drejtë vote. Diferenca në përqindje ndërmjet subjekteve zgjedhore është shumë herë më e ulët se përqindja e votuesve që jetojnë jashtë vendit apo vecanërisht në Greqi/Maqedoni të Veriut, të cilëve iu mohua e drejta për të votuar;

- (vii) Mohimi kategorikisht i të drejtës për të votuar i personave të infektuar me COVID-19 përbën efektivisht shkelje të së drejtës së tyre. Sic ka konkluduar Misioni i OSBE/ODIHR në raportin e tij paraprak kjo praktikë bie ndesh përkatësisht me dispozitat për drejtat e votimit dhe barazinë e votës të parashikuar në nenin 45 të Kushtetutës dhe me paragrafin 7.2 të Dokumentit të Kopenhagenit të vitit 1990 të OSBE-së (shih fq. 8 të Raportit paraprak të OSBE/ODIHR);
- (viii) Miratimi i një flete votimi në kundërshtim me kriteret e përcaktuara nga neni 98 i Kodit Zgjedhor dhe pika 27 e Kodit të Praktikës së Mirë në Cështjet Zgjedhore, solli një numër tejet të lart të fletëve të votimit, të cilat nëse do të ishin përkthyer në mandate mund të ndryshonin rezultatin nga 5 – 8 mandate në të gjithë Shqipërinë. Këto mandate mund të sillnin jo vetëm ndryshimin e rezultatit në qarqe të caktuara, ku diferenca ndërmjet palëve është e ngushtë, por edhe në rang kombëtar, kur dihet se partia e parë sipas rezultateve paraprake ka vetëm katër mandate më shumë se shumica e kërkuar për formimin e qeverisë.
- (ix) **Në tërësinë e tyre këto shkelje flagrante të ligjit – shitblerja e votës, përdorimi i personave me precedentë kriminalë, përdorimi i paligjshëm i administratës, vjedhja dhe përdorimi kriminal i të dhënave personale të shtetasve nga PS, marrja e mjeteve të identifikimit, punësimi i paligjshëm në administratë dhe institucionet e varësisë, përdorimi i lejeve të legalizimit për vota – cënuan rëndë procesin zgjedhor, duke ndikuar drejtpërdrejtë në ndarjen e mandateve në zonën zgjedhore Qarku Korçë. Këto shkelje dhe pasojat e tyre përmbushin kriteret e kërkuara nga nenet 160 dhe 161 të Kodit Zgjedhor për**

shpalljen e pavlefshmërisë së zgjedhjeve dhe përsëritjen e zgjedhjeve në Qarkun e Korçës.

132. Bazuar në nenin 45 të Kushtetutës së Shqipërisë, nenin 3, Protokoli 1 i Konventës Evropiane të të Drejtave të Njeriut, pikat 27 dhe 49 të Kodit të Praktikës së Mirë në Cështjet Zgjedhore dhe nenet 143, 160 dhe 161 të Kodit Zgjedhor, përfundimisht,

KËRKOJMË:

1. Pranimin e ankimit për kundërshtimin e Vendimit Nr. 346, datë 04.05.2021 “Për miratimin e Tabelës Përmbledhëse për Rezultatit në zonën zgjedhore Qarku Korçë, për subjektet zgjedhore dhe për kandidatët për deputet, në zgjedhjet për Kuvendin e Shqipërisë të datës 25 prill 2021” të Komisionerit Shtetëror të Zgjedhjeve.
2. Shpalljen e pavlefshmërisë së zgjedhjeve në zonën zgjedhore Qarku Korçë.
3. Urdhërimin e përsëritjes së zgjedhjeve për Kuvendin e Shqipërisë në të gjithë zonën zgjedhore Qarku Korçë, në periudhën më të afërt zgjedhore.

Me konsideratë,

PARTIA DEMOKRATIKE E SHQIPËRISË

Ivi KASO

(_____)

Bashkëlidhur gjeni provat:

- (i) Prova Nr. 1 – Blerina Gjylameti tregon arsyen e kandidimit në listën e PS në Korçë dhe largimin nga Tiranë;
- (ii) Prova Nr. 2–Denoncimi/ “Blerina Gjylameti nis fushatëm, shoqërohet nga i dënuari për drogë;
- (iii) Prova Nr. 3 – Fiks Fare/ Përgjegjësi i agjencisë: E shkel licencën si të dua, ka kush më mbron!
- (iv) Prova Nr. 4 – Fotografi të publikuara nga Blerina Gjylameti në Facebook;
- (v) Prova Nr. 5 – Fotografi të publikuara nga Ilir Xhakolli në Facebook;
- (vi) Prova Nr. 6 - Kallëzimi penal i Partisë Demokratike në datën 02.04.2021 ndaj Blerina Gjylameti dhe Denis Blacëri
- (vii) Prova Nr. 7 – Fotografi të publikuara nga Gjergji Koki në Facebook;
- (viii) Prova Nr. 8 – Kallëzim penal i Partisë Demokratike në datën 02.04.2021 ndaj Jani Andoni;
- (ix) Prova Nr. 9 – Kallëzim penal i Partisë Demokratike në datën 02.04.2021 ndaj Kletjon Kita dhe Ilir Bajlozi;
- (x) Prova Nr. 10 – Kallëzim penal i Partisë Demokratike në datën 15.04.2021 ndaj Niko Peleshi, Sotirag Filo, Artan Lame;
- (xi) Prova Nr. 11 – Kallëzim penal i Partisë Demokratikë në datën 02.04.2021 ndaj Besa Spaho;
- (xii) Prova Nr. 12 – Denoncimi/ Struktura e mbrojtjes së votës së PD bllokoi një automjet! Ja çfarë u zbuloi në makinën e zyrtarëve të PS (EMRAT)
- (xiii) Prova Nr. 13 – Njëpunës, policë dhe ushtarakë në listën me mbi 9000 “patronazhistë” socialist;
- (xiv) Prova Nr. 14 – Denoncimi/Si i bleu Ardian Cela me nga një rrogë shpërblim punonjësit e OSHEE;
- (xv) Prova Nr. 15 – Vendimi Nr. 30, datë 25.03.2021 i Këshillit Bashkiak të Bashkisë Korçë
- (xvi) Prova Nr. 16 – Vendimi Nr. 1044/2020 i Këshillit të Ministrave;
- (xvii) Prova Nr. 17 – Vendimi Nr. 1076/2020 i Këshillit të Ministrave;;
- (xviii) Prova Nr. 18 – Vendimi Nr. 1102/2020 i Këshillit të Ministrave

- (xix) Prova Nr. 19 – Fotografi të publikuara nga Gëzim Topçiu, Ilirjan Pendavinji; Niko Peleshi
- (xx) Prova Nr. 20 – Denoncimi/ Kreu i PD-së në Korçë flet me emra: PS-ja po mbledh kartat e identitetit të qytetarëve për vota, u premtan para dhe favore të tjera;
- (xxi) Prova Nr. 21 – Gjobitet me 5 mln lekë Edmond Spaho;
- (xxii) Prova Nr. 22 – Dhunohen të rinjtë e Forumit Rinor të Partisë Demokratike në Ersekë;
- (xxiii) Prova Nr. 23 – Të dhënat e INSTAT për punësimet në tremujorin e 3 dhe 4 të vitit 2020;
- (xxiv) Prova Nr. 24 – Qeveria hap 2.472 vende të reja pune;
- (xxv) Prova Nr. 25 – Vendimi nr. 14, datë 04.02.2021 i Këshillit Bashkiak të Bashkisë Korçë;
- (xxvi) Prova Nr. 26 – Të dhënat e sigurimeve shoqërore;
- (xxvii) Prova Nr. 27 – Foto dhe video nga shpërndarja e lejeve të legalizimit nga kandidatë për deputetë të PS-së;
- (xxviii) Prova Nr. 28 - “T’i mbajmë njerëzit varur”/Gazetari Artan Hoxha publikon audio-regjistrimin e Kreut të Kadastrës! Artan Lame: S’duhet t’i themi që shtëpia jote nuk legalizohet;
- (xxix) Prova Nr. 29 – Skandal/Publikohen të dhënat personale të 910 mijë votuesve në Tiranë;
- (xxx) Prova Nr. 30 – Database të të dhënave të PS ekzistojnë në cdo qark të Shqipërisë;
- (xxxi) Prova Nr. 31 – Denoncimi i Kryemadhit: Patronazhistët e Partisë Socialiste kanë marrë përsipër blerjen e votave në Durrës;
- (xxxii) Prova Nr. 32– Rama nga Durrësi falenderon patroanzhistët: Çfarë ka brenda PS-së;
- (xxxiii) Prova Nr. 33 – Vendimi i Komitetit Teknik të Ekspertëve për karantinën e emigrantëve nga Greqia;
- (xxxiv) Prova Nr. 34 – Shfuqizohet vendimi i Komitetit Teknik të Ekspertëve për karantinën e emigrantëve;
- (xxxv) Prova Nr. 35 – Vendimi i Komisionerit Shtetëror të Zgjedhjeve, datë 31.03.2021 për miratimin e fletëve të votimit;
- (xxxvi) Prova Nr. 36 – Vendim i KAS për miratimin e fletëve të votimit me numra, datë 03.04.2021;
- (xxxvii) Prova Nr. 37 – Vendim i Kolegjit Zgjedhor, datë 04.04.2021, për lënien në fuqi të vendimit të KAS;

- (xxxviii) Prova Nr. 38 – Letra e kompanisë Celtics për prodhimin e fletëve të votimit;
- (xxxix) Prova Nr. 39 – Numri i fletëve të votimit të pavlefshme, faqja zyrtare e KQZ-së;
- (xl) Prova Nr. 40 – Deklarata e Komisionerit Shtetëror të Zgjedhjeve, datë 28.04.2021;
- (xli) Prova Nr. 41 - Video e Rikonstruksionit të Mësonjëtores së Parë Shqipe publikuar nga Niko Peleshi;
- (xlii) Prova Nr. 42 - Promovim i punëve publike nga Kryetari i Bashkisë Maliq në kundërshtim me ligjin zgjedhor;
- (xliii) Prova Nr. 43 - Deklarata e Misionit të SHBA në OSBE
- (xliv) Prova Nr. 44 – Rama: Patronazhistëve t’u merrni të keqen, ne u njohim kush jeni
- (xlv) Prova Nr. 45 – “Një lajm i shumëpritur”, ministri Niko Peleshi bën publik informacionin e rëndësisëhm: Më në fund ia dolëm!